Ankara Savcısı Hergün'ü yalanladı

HERGÜN

Ankara Cumhuriyet Savcısı:

"Aydınlık'ın MHP hakkındaki yayını uydurma!"

«Aydınlık'ın yayını hakkında 'Uydurma' demedim tersine ilk günden soruşturma açtım»

ANKARA (ÖZEL)

Ankara Cumhuriyet Savcısı Mehmet Elverenli gazetemizin yayını hakkında "uydurma" demediğini, tam tersine yayınımızı ihbar kabul ederek soruşturma açtıklarını belirtti.

Elverenli sorularımızı şöyle cevapladı:

Aydınlık— Sayın Elverenli, bugün Hergün gazetesinde Ali Yurtaslan'ın itirafları için "uydurma" dediğiniz belirtiliyor, böyle bir açıklama yaptınız mı?

Elverenli— Benim böyle bir beyanatım yok. Bu gazeteciler uydurur yazar. Biz bu neşriyat hakkında soruşturma açtık.

Aydınlık— Yani böyle bir söz söylemediniz mi?

Elverenli— Efendim, ben size söylüyorum. Ben beyanat verecek durumda değilim. Dedim ki ben ona, bitmedi daha. Tabii sonunda suç unsuru varsa soruşturma açacağız. Nitekim soruşturma açılmıştır.

Aydınlık— Siz soruşturma açtınız mı?

Elverenli— Evet, açtık.

Aydınlık Ne zaman açtınız acaba?

Elverenli— Neşriyatın başladığı ilk günden açtık. Yüksek Hakimler Kurulu da hakimler hakkında açmış sanıyorum. Yapılan neşriyatı biz ihbar kabul ettik, soruşturma açtık bundan ibaret.

Aydınlık— Bugünkü Hergün gazetesi manşetinde sizin ağzınızdan "Aydınlık'ın MHP hakkındaki yayını uydurmadır" deniliyor.

Elverenli— Böyle bir laf söylenebilir mi yani? Aklınız kesiyor mu sizin?

Aydınlık— Böyle bir şey söylemedim diyorsunuz?

Elverenli— Söylemedim ben. Uydurma ne demek?

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA 8 AĞUSTOS 1980

10 LIRA

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor 11

16 Mart katliamında kullanılan TNT'yi Yüzbaşı Çeviker'in şebekesi sağladı

Ordu içindeki gizli teşkilat

Yüzbaşı Çeviker, ordudan silah ve malzeme çıkartmak için teşkilat kurarken, MHP Genel Sekreteri Necati Gültekin ve Albay Baki Tuğ'dan yararlandıklarını söyledi

Yüzbaşı Çeviker, Ökkeş Çokuçkun ve Gabriel Aktürk silah ve bomba temin eden bir şirket kurmuşlardı

Ordu malı TNT'lerden biri, MHP İstanbul İl binasında bulundu

Gabriel'le birlikte çalışan assubay bir gün ölü bulundu

Haberi 6. sayfamızda

İtiraf'ta adı geçen 5 MHP'li Mamak firarını gerçekleştirmekten mahkemeye sevk edildi

Yakalanarak mahkemeye sevk edilen MHP'liler: Yüzbaşı Hasan Mesci, Avukat Yalçın Ilikli, Avukat Seyfettin Ercan, Fatih Kirişçıoğlu, Yaşar Yaralı, Ertuğrul Kılıç ve Mamak'ta askerlik yapan 4 er

ANKARA (ÖZEL)

BALGAT katliamından ölüm cezasına çarptırılan İsa Armağan ve Musa Pehlivanoğlu'nu Mamak Cezaevinden kaçırmaktan sanık Yüzbaşı Hasan Mesci, Er Abdulkadir Böcü, Er Neşet Balbaşoğlu, Er Rafet Maktad, Er Mustafa Altın, Avukat Yalçın İlikli, Avukat Seyfettin Ercan, Ülkücü Fatih Kirişçioğlu, Yaşar Yaralı ve Ertuğrul Kılıç tutuklanma isteğiyle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 numaralı askeri mahkemesine sevkedildi.

Ayrıca bu olayla ilgili olarak Erdem Şenocak adlı Ülkücünün arandığı öğrenildi.

Tutuklanan erler, ifadelerinde kaçış olayını anlatarak, kendilerini bu işe Yüzbaşı Hasan Mesci'nin zorladığını ve kaçış olayının hapishane içindeki bölümünün yüzbaşı tarafından ayarlandığını söylediler. Kaçış olayını anlatan

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Yakalanan erlerden biri: "Kaçışı Yüzbaşı Hasan Mesci ayarladı ve bizi zorladı"

Yüzbaşı Çeviker'in yakalandığı günlerde öldürülen assubayla ilgili esrar perdesi kalkıyor

Öldürülen assubay Mehmet Balcı

HABER MERKEZİ

Ali Yurtaslan'ın itirafı ile MHP'nin bir önemli ilişkisi daha aydınlığa kavuştu. Yüzbaşı Mehmet Ali Çeviker'in yakalandığı günlerde öldürülen Assubay Mehmet Balcı'nın MHP'nin yeraltı kaçakçılık şebekesiyle ilişkili olduğu ortaya çıktı.

Ökkeş Çokuçkun'un Kahramanmaraş'ta ya-

(Devamı S. 6 Sü. 8'de)

Yarın: ÜGD'nin ticari kuruluşlarının listesi

BAŞYAZI

«Fatsa Cumhuriyeti» Mantığı

Doğu Perinçek

BUGÜN devrimcilik adına savunulan yöntemlerden biri de "faşistleri kovmak". Örneğin "faşistlere yardım eden, onları koruyan esnafın" Fatsa'dan atılmasından övgüyle söz ediliyor. (M.Tali Öngören, Türkiye Yazıları, sayı 39, s.9)

"Faşistlere yardım eden, onları koruyan esnaf" Fatsa'dan kovuluyor. Peki bu insanlar nereye gidiyorlar? Amerika'ya ya da Avustralya'ya göç etmediklerine göre gene Türkiye'de bir yere yerleşiyorlar. Faşistleri kovmak, en yüzeysel bir bakışla Fatsa için bir çözüm olsa bile, Türkiye için bir çözüm olamıyor. "Kovulan faşistler" yerlerinden yurtlarından atılmanın hıncını da yanlarında götürerek, belli merkezlerde yerleşiyorlar ve oralarda faaliyetlerini sürdürüyorlar. "Fatsa'yı kurtarma" eylemi, böylece başka bayrak altındaki kurtarılmış kasabaları, örneğin Ünyeleri yaratmak isteyenlere yardımcı oluyor.

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

İtiraf 16 Mart katliamına ışık tutuyor

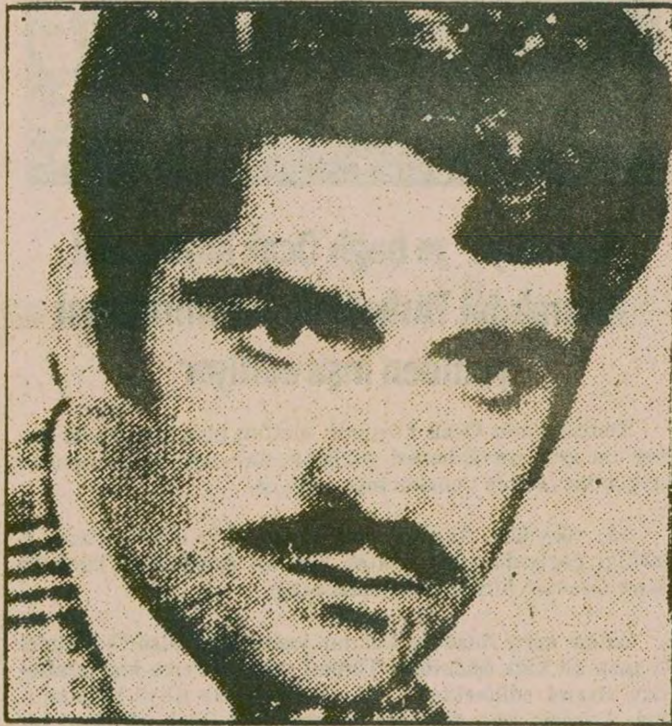
HABER MERKEZİ

16 Mart 1978 tarihinde İstanbul Üniversitesinde okuldan çıkan öğrenciler bombalı, silahlı bir saldırıya uğramıştı. Bu saldırı sonucu Ahmet Turan Eren, Baki Ekiz, Hatice Özen, Cemil Sönmez, Bülent Akçalı, Abdullah Şimşek ve Hamit Akın adlı öğrenciler ölmüş, 47 öğrenci yaralanmıştı.

Bu olaydan sonra bazı emniyet yetkililerinin basında yer alan ifadesine göre olayda kullanılan bombanın çok etkili ve ordu malı olduğu ileri sürülmüştü

Ali Yurtaslan'ın itirafı bu katliama ışık tutuyor. İtirafta, katliamda kullanılan bombanın MHP'nin ordu içindeki teşkilatınca temin edilen TNT'lerden biri olduğu belirtiliyor. Ökkeş Çokuçkun'dan alı-

(Devamı sa. 6 sü 4'de)

GABRİEL AKTÜRK

MHP'nin yeraltı dünyasındaki ilişkilerini yürüten adam. Döviz ve elmas kaçakçısı Yurtaslan'ın ifadesine göre üst seviyeden koruyucuları var.

Ökkeş bana, Gabriel'in gizli Ermeni örgütleriyle ilişkisi olduğunu söylemişti

TNT nedir?

Renksiz ve patlayıcı bir madde. Ti'yenti olarak okunur. Hamur kıyımına getirilmiş kalıplar halinde soğuk yerlerde saklanır. Sıcağa karşı hassastır. İçine yerleştirilen kapsül ile patlatılır. Kapsülleri ayrı yerlerde saklanır. Bu kapsüller vücut ısısından bile patlayabilir.

Büyük Proleter Kültür Devriminin 14. yıldönümünde

MAO ZEDUNG'UN DÜŞÜNCELERİ İNSANLIĞIN BILGI HAZİNESİNE BÜYÜK BIR KATKIDIR

8 Ağustos 1966 günü, büyük devrimci Mao Zedung'un önderliğindeki Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Büyük Proleter Kültür Devrimini resmen başlatmıştı. Kültür Devriminin 16 ilkesi bu tarihte ilan edilmişti.

14 yıl sonra bugün, Büyük Proleter Kültür Devrımi bütün dünyada yeniden tartışılıyor ve değerlendiriliyor. Bu tartışma, hiç şüphesiz yalnız Çinlileri değil, bütün insanlığı ilgilendiren bir tartışmadır. Mao Zedung, büyük devrimci kişiliği ve özellikle sosyalizmin kuruluşuna ilişkin teorileriyle bir Çinli değil, bir dünyalıdır.

Bilimsel Sosyalizmin büyük öğretmeni Mao Zedung'un düşünceleri, elbette değerlendirilmeli ve geliştirilmelidir. Ancak şurası kesindir ki, Mao Sovyet ve Çin devriminin deneylerini eleştirerek insanlığın önüne yeni ufuklar açan fikirler getirmiştir. En önemli katkısı, sosyalizm döneminde sınıf mücadelesini devam ettirmeye ilişkin teorisidir. Mao, bu teorisiyle sosyalizmin karşılaştığı büyük sorunların nasıl çözüleceğine ışık tutmuştur.

Aydınlıkta
SİNA ÇILADIR

Antifaşist mücadele

Mussolini ve Hitler örneklerinden biliyoruz: Faşizmin ideolojisi yalan ve demagojiyle yoğrulmuştur. Faşistlerin tarih tezleri, programları, günlük propaganda faaliyetleri vb. birbiriyle çelişen bir laf yığınından ibarettir. Faşistlerin gözü, hemen her toplumda nüfusun önemli bir bölümünü teşkil eden orta sınıfların üzerindedir. Kimileri, faşizmin orta sınıflara yaslandığını ileri sürerler. Oysa bu doğru değildir. Orta sınıflar, faşistler için bir "av alanı"dır, sayısal gücünden, yahut fizik gücünden yararlanılacak bir sosyal güçtür. Faşizmin sınıfsal dayanağını egemen sınıfların en şoven, en gerici, en saldırgan kesimi oluşturur. Faşistlerin orta sınıflara hoş gözükme çabası, kitle tabanı yaratmak amacını taşır. Faşist ideolojinin yalan ve demagoji hamuru, orta sınıflara yutturulmak için hazırlanır.

Faşistlerin törenlere, fetişlere (gamalı haç, kartal, bozkurt vb.) büyük bir önem vermelerinin nedeni de kitleleri, esas olarak orta sınıfları "büyülemek"tir. Orta sınıflarda "güçlü bir mihrak" görüntüsünü yaratmaktır. Bu görüntü, sahte milliyetçilikle iyice pompalanarak amaca ulaşılmaya çalışılır. Faşistlerin savaş naraları, it gibi ulumaları, vb. "güç" imajını pekiştiren unsurların içinde yer alır.

Denilebilir ki faşistlerin kitlelere nüfuz etmek ya da kitleleri cezbetmek, bir anlamda yılgınlaştırmak için kullandıkları yöntem iki başlıdır: 1) Yalan ve damagoji. 2) Zorbalık ve şiddet.

Faşist hareket, kitleleri şaşırtmak, cezbetmek ve yılgınlaştırmak için esas olarak devlet gücünü kullanma yolunu tutar. Faşist kadrolar devletin kanatları altına itilir, bir anlamda devletin en yoz, en çürümüş organ ve unsurlarıyla işbirliğine girişilir.

Bu bizde de böyle değil midir? MHP'yi alalım:

MHP'nin tarih anlayışından milliyetçiliğine kadar her şeyi tepeden tırnağa bir sahteciliktir. MHP, emperyalizminin uşağıdır. Ama, lafa gelince "anti-emperyalist", "milliyetçi" gözükmeye çabalar. MHP, gayri-ciddiliğin, ahlaksal yozlaşmanın bir simgesidir. Kadın tellallığı, sahtecilik, hırsızlık, ırza geçme, cinayet, vb. MHP'li militanlar için "olağan" davranışlardır. Yurtaslan'ın itirafları bu açıdan çok öğreticidir. Ama beri yandan MHP'lilerin halk kitlelerine bambaşka bir çehre ile gözükmeye çalıştıkları da bilinen bir şeydir. Faşistlerin halk kitlelerine göstermek istedikleri çehre aşağı yukarı şöyledir:

"Halkçı bir hareketin fedakar evlatları" ya da "büyük dava adamları": Aşırı ciddiyet, takım elbise, sıkma baş, katı disiplin: Emir komuta zinciri, kaz adımı, uluma, vb. "dava adamlığını" pekiştirir!

Oysa bunlar sadece bir yaldızdan ibarettir. Bir faşist militanı bir gangsterden ayıran tek özellik, ikincisinin politikayla yaldızlanmış olmasıdır.

Ama bir gerçek vardır ki faşizmle mücadelenin en genel yöntemini belirler. Faşist hareket, iğrenç yüzü iyice ortaya dökülünceye kadar, orta sınıflar arasında kendisine belirli bir kitle tabanı yaratabilir. Belirli bir kitleyi peşinden sürükleyebilir, yahut belirli bir kitleyi geçici süreler için aldatabilir.

Bu bakımdan, faşizme karşı mücadele, faşizmin iğrenç yüzünü en geniş kitleler içinde teşhir etme göreviyle hemen hemen eş anlamlıdır. Çünkü anti-faşist mücadele (bütün mücadele biçimlerini de içermek koşuluyla) sonuç itibarıyla kitlelerin mücadelesidir. Anti-faşist mücadeleye kitleler seferber edilebilirse, başarı sözkonusu olur. "Anti-faşist"lik iddiasındaki herkesin ilkten bu gerçeği kavraması gerekiyor.

düşünce dünyası

VIZE KARARI VE ALMAN HÜKÜMETI

Ömer Özerturgut

ALMANYA'ya Hindistan, Bangladeş ve Türkiye'den her gün artan sayıda iltica akımı karşısında Alman hükümeti nihayet bir dizi karar aldı. Buna göre Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına vize almaları mecburiyeti getirildi. Hükümet sözcüsü Gürünewald, 20 Haziran'dan itibaren siyasi iltica için başvuracaklara 1 yıllık çalışma izni verilmemesi ve çocuk parası ödenmemesi için Nürnberg'deki Federal Çalışma Dairesine ve Yabancılar Dairelerine tamim gönderildiğini açıkladı. Hükümet sözcüsü ayrıca şunları açıkladı:

"Siyasi iltica hakkı kısıtlanmayacaktır. Alman hükümeti gerçek siyasi mültecileri, ülkemize kabul etmeme gibi bir karar almamıştır. Tam tersine siyasi iltica hakkının istismar edilmesini önleyecek ve siyasi iltica için müracaatların kısa zamanda sonuçlandırılmasını sağlayacaktır. Siyasi iltica akımıyla belediyelerin mali yük altına girmesi önlenecek ve gerçek kişilerin işyerlerini kaybetmeleri ortadan kalkacaktır. Araştırmalara göre iltica için başvuranların ortalama yüzde 8'i kabul edilmektedir."

Alman Hükümeti Dışişleri Bakanı Genscher, T.C. Dışişleri Bakanı Erkmen'le görüşmesinden sonra ".... kararın iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesi yönünde" olduğunu iddia etti. Genscher daha önce de Venedik'teki Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) zirvesinde, "Türklere vize mecburiyetinin Ortak Pazar çapında uygulanmasını" istemişti.

Bu karar karşısında, Türkiye hükümeti adına Demirel, "Türkiye'nin vizeye layık bir ülke olmadığını" belirtti. Demirel, "Bu kararın düzeltilmesi için her türlü girişimde bulunacağız" dedi.

TC Dışişleri Bakanı Erkmen ise, "Vize'nin dostane ilişkilerle bağdaşmadığını" ve "...vize ilticayı önlemez. Vize alıp giren yine iltica isteğinde bulunabilir. Bu bir baraj değildir. Yoksa ben de vatandaşlarımın ülkemi kötüleyerek iltica etmek istemelerine karşıyım" dedi. Erkmen ayrıca, bu karara karşılık Alman vatandaşlarına T.C. hükümetinin vize koyup koymayacağı sorusuna ise "Böyle bir şey aklımızdan geçmedi" cevabını verdi.

Gazeteler, AP'nin CDU, CHP'nin SPD ve her iki partinin Avrupa Parlamentosu nezdinde teşebbüse geçerek bu kararın kaldırılmasını isteyeceklerini açıkladılar.

Vize zorunluluğu kararı, Almanya ile Türkiye arasında geçmişte kabul edilen anlaşmanın tek taraflı bir ihlalidir. Alman hükümeti bu kararını Türkiye'ye danışmaksızın almıştır. Karşılıklı olarak kabul edilen anlaşmalar, bir tarafın keyfince tek taraflı yürürlükten kaldırılırsa, bu her iki ülkenin dostluğuna da zarar verir.

Bugün Alman vatandaşları Türkiye'ye serbestçe gidip gelirlerken vatandaşlarımızın bu hakkının kısıtlanması, doğrudan doğruya emekçi halkı hedef almaktadır. Uygulamanın nasıl yapılacağı ve kapsamının ne olacağı ise açıklanmamıştır. Fakat, diğer Avrupa ülkelerindeki vatandaşlarımızın da Almanya'ya girebilmeleri vize zorunluluğuna bağlanabilecektir.

Almanya'da yaşayan ve çalışanların aileleri, yakınları, çocuklarının ziyaretleri de kısıtlanacaktır.

Bu bakımlardan vize kararını kabul etmek demek, Türkiye'nin ulusal onurunu, halkın ve işçilerin menfaatlerini hiçe saymak demektir.

Alman hükümetinin öne sürdüğü gibi, bu işlem, iltica akımını önleyemeyecektir. 1970'lerin ortalarına doğru, Almanya resmi yollardan işçi alımını durdurmuştu. Fakat gene önemli sayıda işsiz kitlesi "turist" olarak buraya geldiler, resmi olmayan yollardan çalıştılar. Bu kitleler, insafsız Alman patronları tarafından kölece çalıştırıldılar. Hiç bir iş güvenceleri yoktu. En düşük ücretleri alıyorlar, en ağır işlerde çalışıyorlardı. Kaçak işçi büroları, simsarlar bunları köle gibi alıp-satabiliyorlardı. Bu kitleler her an yakalanıp sınır dışı edilme korkusu altında, acınacak bir haldeydiler. Fakat, aralarında birleştiler, mücadeleye atıldılar, haklarını kısmen de olsa alabildiler. Hessen Eyaletinde olduğu gibi "duldung'lu işçi" ve daha sonra da resmi işçi statüsüne geçebildiler.

1970'lerin ortalarından sonra da, yurdumuzdaki işsiz kitlesi gene bir yolunu bulup iş bulmak için buraya geliyor, "siyasi sığınma" talep ediyor.

İltica akımını doğuran esas sebep yurdumuzun içinde bulunduğu iktisadi ve siyasi şartlardır. Yurdumuz iktisaden geri bir tarım ülkesidir. Yabancı emperyalist güçler tarafından sömürülmektedir. Öte yandan toprak ağalığı sisteminin kalıntıları hâlâ hüküm sürmektedir. Ülkemizin ulusal kalkınmasının önünde bu iki büyük engel vardır. Siyasi bakımdan, ülkemizde anarşi ve terör vatandaşlarımızın can güvenliklerini tehdit etmektedir. İşsizlik ve can güvenliğinin bulunmayışı, işte ilticacılığın iç sebepleri bunlardır.

Bunun yanında, Almanya'da kendisine her türlü yolla bağımlı, düşük bir ücrete razı olan bir kitleyi çalıştırıp sermayesini artırmak isteyen vahşi kapitalistlerin talebi de vardır. Bunlar içinde öyle bazı firmalar vardır ki, bilhassa ilticacıları çalıştırmaktadırlar.

Ayrıca, vahşi kapitalistlere hizmet sunan komisyoncular da vardır. Bunlar gönüllü olarak, tanıdıkları bölgelerden bizzat insanları türlü vaatlerle aldatarak buraya getirmekte ve anlaştığı haris avukatlarla iltica ettirmekte, sırtlarından yüklü bir komisyonu cebine indirip, ortalıktan kaybolmaktadır.

Nihayet, şunu belirtelim ki, Türkiye'de anarşi odakları olan örgütler, katilleri, polisçe aranan suçluları buraya gizli olarak getirmekte ve iltica dilekçesini verip burada anarşiyi yaymak için faaliyete girişmektedirler.

Şüphe yok ki, bu iç ve dış sebepleri ortadan kaldırmaksızın iltica akımı denen şeyi durdurmak mümkün olamayacaktır. Kitleler gene bir yolunu bulup yurt dışına çıkabileceklerdir.

Bu yüzden Alman hükümetinin gerekçeleri, gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Bu kararın, aynı zamanda gerçekten siyasi sığınmaya ihtiyacı olanları da engelleyici bir yönü vardır. Hükümet sözcüsünün aksine, alınan kararlara göre, artık bu gibi davalara mahkemeler değil, atanmış tek bir kişi bakacaktır. Haliyle onlar bağımlı oldukları makamların istekleri doğrultusunda kararlar vereceklerdir.

Geçmişte Alman hükümeti, 12 Mart rejimine karşı Avrupa'da demokratik bir mücadele veren yurtseverleri baskı altına almaya, mültecilerin elindeki bütün hakları gaspetmeye kalkmıştı. Halen bazılarının elinden bütün siyasi haklarını gaspetmektedir.

Türkiye hükümetinin bu karar karşısında takındığı tutum da ibret vericidir. Alacaklısının karşısında ezilip büzülen bir borçlu gibi birkaç sözü mırıldanmaktadır! Fakat onu dinleyen kimse yoktur! "Ulusal onur", "dostluk", "ülkenin kötülenmesi" gibi büyük laflar edenler, bugünkü durumun gerçek sorumlularıdırlar! Şimdiki AP-MHP işbirliğine dayalı hükümet, ne vatandaşların can güvenliğini sağlayabilir, ne de işsizlik ve hayat pahalılığının önüne geçebilir. Can güvenliğini sağlayabilmek için, devlet güçleri, vatandaşları düşman kamplarına bölen ve onlara düşmanca saldıran terörün kaynaklarına inmelidir. Ama yapılan, MHP gibi terör örgütlerinin himaye edilmesi, gelişmeleri için devlet imkanlarının onlara tahsis edilmesidir. Üstelik devlet güçleri de halka baskı uygulamaya devam etmektedir. Ulusal ekonominin gelişmesi için herhangi bir ciddi tedbir alınmamakta, fakat ülkenin dışa bağımlılığını artıracak dış borçlanmalarla durumu idare etme siyaseti uygulanmaktadır.

Alman hükümetinin vize kararına karşı çıkmakla olumlu bir görev yapmış olan gazetelerimiz ise, bugün hükümet yetkilileri gibi bütün bu gerçekleri tersyüz etmektedirler. Onlar, şimdi vize kararına birkaç "tufeylinin" sebep olduğunu yazıyorlar. İltica edenlerin sayısı yüz bini bulmuştur. Eğer durum devam ederse bu sayı gitgide artacaktır.

Suçlu olan, ülkemizdeki sömürü ve baskı düzeninin kurbanları olan ilticacılar değillerdir. Onlar, ellerindeki son kalan mallarını da satıp savmakta, borç-harç buraya çalışmaya gelmektedirler. Suçlu olan, onları bu yola iten düzendir. Bu düzenin köhnemiş partileridir.

Bugün Almanya 'da iltica talebinde bulunmuş vatandaşlarımızla yaptığımız sohbetlerde gördük ki, onlar, vatanlarına yürekten bağlıdırlar. Ülkemizin ulusal kalkınmasına büyük bir destek vermeye can atıyorlar. Fakat onların şevkli çabalarını bugünkü hükümet asla harekete geçiremez!

Bugün sağduyu sahibi her yurttaşımız, ülkemizde ulusal ekonomiyi canlandırabilecek, vatandaşların can güvenliğini sağlayabilecek bir hükümeti bütün güçleriyle desteklemeye hazırdırlar! Bağımsızlık ve özgürlük temelinde gerçekleşebilecek bir MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ vatandaşlarımızın bugünkü arzusudur. Bu istek, gittikçe kitleler tarafından benimsenecek ve hayata geçirilecektir.

Bugün, Rusya'nın yeni bir dünya savaşına hazırlandığı kritik bir dönemdeyiz. Almanya ve Türkiye böyle bir savaşın ilk saldırı hedefleri olacaktır. Ülkelerimizin dostluğa ihtiyacı her zamankinden daha çoktur. Eşitlik temelinde, karşılıklı yarara bağlı bir dostluğun geliştirilmesi her iki ülkenin ve halkın yararınadır.

Bütün bu sebeplerden, Alman hükümetinin vize kararına karşı çıkmalıyız. Mültecilerin haklarını savunmalıyız. Onların işçi statüleri tanınmalı, insanca yaşamlarına imkan tanınmalıdır!

Moskova Olimpiyatlarına bir iki...

Solcu, halkçı geçinen Cumhuriyet gazetesi kocaman bir reklam spotu vermiş. Aeroflot Hava Yollarının Moskova Olimpiyatlarına uçuşu. Uçuş için hizmet. Aynı şekilde reklamını vererek kendisi de katkıda bulunuyor. Bilmem ne demeli. Nereden tutarsanız tutun kördüğüm. Sarmaş dolaş.

Rusya tankıyla topuyla askeriyle mazlum bir ülkeyi, Afganistan'ı işgal ediyor. Egemenliğini yok ediyor. Esas olarak da dünyaya meydan okuyor. Tehdit ediyor. Ama Cumhuriyet gazetesi hâlâ uykuda. Sanki gözleri bozulmuş miyop olmuş. Moskova Olimpiyatları Rusya'nın hegemonyacı ve sömürgeci tutumundan dolayı altmışa yakın ülke tarafından boykot edildi. Ama Cumhuriyet gazetesine yapmaktadır. Kocaman puntolarla Brejnev ayısını şirin gösterip Haydi Moskova'ya demektedir. Moskova'ya bir iki...

Aynı şekilde TV'de öyle. Mübarekler sanki ikiz kardeşler gibi. Eleleler. hükümet olarak, devlet olarak, millet olarak boykot edilsin, ama öte yandan hükümetin gözü önünde millete Moskova Olimpiyatlarını göster. Hem de bıktırıncaya kadar, gına getirinceye kadar. Bir yandan basında reklamını yap bir yandan da TV'de uzun uzun göster. Öte yandan da Atatürkçü kesil, bağımsızlığı savunmaya kalk. Bu ne utanmazlık bu ne riyakarlık. Tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş.

Hükümetten de bir ses yok. Belki de böyle yapmakla buradaki Rus Beşinci Kollarının içlerini ferahlatmış oluyorlardır. Gönüllerini alıyorlardır. Hem de Brejnev ayısını kızdırmamış oluyorlardır. Sahte TKP'si, İGD'si sahte solcusu hepsi de Rusya'nın gelip işgal etmesini dört gözle bekliyorlar. Nasıl Afganistan "kurtulduysa" Türkiye'de Rusya'nın pençesinde "kurtulacak". Tankı topu askeriyle girecek. İ. Bilen'de, Babrak Karmal gibi Cumhuriyet gazetesinin reklamını verdiği hava yolları vasıtasıyla paraşütle inecek. Böylece gelip koltuğa oturacak. Bu arada Cumhuriyet gazetesi de ihmal edilmeyecek. Brejnevden madalya alıp mükafatlandırılacak. Demek ki, yapmış olduğu reklamlar boşuna değil. Anlaşılan şimdiden yarına yatırım yapıyor. Öyleyse yaz tahtaya al haftaya.

Dursun Dumanlı
DÜZCE

Süleyman beye açık mektup

Süleyman Bey,

Eğer, dünya çapında laf cambazlığı yarışması düzenlenseydi, altın madalyaların hepsi de sizin boynunuza takılırdı.

Çıkarınız doğrultusundaki konularda sözcükler ağzınızdan su gibi akıyor. Fakat çıkarınıza ters düşen konularda da, ya dut yemiş bülbül gibi susuyorsunuz, ya da "Çorum'u bırakın Fatsa'ya bakın" gibi sözcüklerle laf cambazlığı yapıyorsunuz.

Fakat 27 Temmuz pazar günü, Mamak Özel Askeri Ceza ve Tutukevinden tavanı delerek firar eden MHP yanlısı iki idam hükümlüsü konusunda siz de, ağır toplarınız da ve yandaşınız, omuzdaşınız partiler de, süt dökmüş kedi gibi bir köşeye büzülüverdiniz.

Ben bu açık mektubumda o iki katilin kimler tarafından ve nasıl kaçırıldıklarının tartışmasına girmeyeceğim. Çünkü bu olay günü gelince aydınlanacaktır. Aklınıza gelebilecek, her türlü üç kağıtçılık ve melanetlerin kaynağı olan MHP'liler ve onlara kol kanat gerenler, yakın bir gelecekte, cezalarını çekeceklerdir. Yaptıkları kötülükler yanlarına kâr kalmayacaktır. Sizin deyiminizle belirteyim. Evet Aziz Türk milleti bağışlayıcıdır. Fakat milleti bölen, kardeş kanı döken vatan haini, namertleri bu millet asla bağışlamaz. Bu noktayı da böylece belirttikten sonra asıl konuya dönüyorum.

Süleyman Bey,

Vatan ve millet haini idamlık iki katilin firarı olayı konusunda bugüne kadar, ne gibi gelişmeler olduğunu ve sizinle birlikte, hükümet erkanını, size omuz veren partilerin düşüncelerini öğrenebilmek umuduyla her gün televizyon ekranının başına geçerek haber bültenlerini izliyorum. Ne yazık ki, birkaç iç ve dış haberler dışında gerisi hergünkü teraneler. Yani ertelenen borçlar, sağlanan krediler, bir türlü gerçekleşemeyen bolluk ve ucuzluk vaatleri. Ve de siyasi parti yetkililerinin birbirlerini yeren sözde demeçleri. Oysa tümünün de gerek kişilikleri, gerekse yaptıkları işler tıpkısının aynısı.

Fakat bu firar olayı konusunda hiç birinizden, ne bir ses, ne de bir nefes. Sankitümünüzün de soluğu kesilmiş. Şu anda, Ecevit'in iktidar olduğu dönemde Sağmalcılar Cezaevindeki firar olayını anımsıyorum. O olayda siz, ağır toplarınız ve yandaşlarınız adamcağızı o denli top ateşine tuttunuz ki, neydi o günler? Bu firar konusunda, yalnız Nahit Menteşe beyiniz o da yasak savma kabilinden dilinin ucuyla üzüntülerini belirtti. Ama ben onun cidden üzüldüğüne hiç inanmıyorum.

Süleyman Bey,

Bu aziz milletin bir ferdi olarak soruyorum:

Bu firar olayı konusunda, sizin hiç bir diyeceğiniz yok mu? Sizi partinizi ülkemizi, milletimizi, Cumhuriyetimizi devletimizi ve demokrasimizi uçuruma sürükleyen, her türlü üç kağıtçılığın cirit oynadığı, canilerin yuvası halindeki Başbuğun partisine hâlâ arka çıkacak mısınız? Bu tutumunuzla, ülkemizde karışıklıklar çıkarıp, milletimizi bölerek vatanımızı yutmak isteyen, kuzey ayısı Rusya'nın ekmeğine de yağ sürmüş olmuyor musunuz?

Artık laf cambazlığı devri geçerliliğini yitirdi. Gün, millete dobra dobra gerçekleri açıklama günüdür. Kişisel ve partisel çıkarlarınızı bir yana itin. Biraz da yüreklenin. Gerçekleri millete açıklayın ki, hem kendiniz hem partiniz, hem aziz milletimiz hem demokrasimiz ve hem de şu cennet vatanımız bu çifte beladan gün yitirilmeden kurtulsun.

Artık laf cambazlığını bırakın. Ve sadede gelin Süleyman bey, sadede.

Saygılarımla
Ragıp Epikmen

Kemaliye' ye bağlı Ocak köyündeki Hıdırabdal Türbesinin misafirhanesi yeniden inşa ediliyor

Kemaliye'nin Ocak köyünde metfun olan Hıdırabdal türbesinin eski misafirhanesi yıkılarak, türbenin mimari şekline uygun bir şekilde yeniden inşa ediliyor.

13. yüzyılda, Anadolu halkının baskı ve zulüm altında ezildiği çağlarda, Hacı Bektaş Veli'nin Anadolu'da kurduğu Kırk Ocaktan biridir Hıdırabdal ocağı.

Zulme karşı Anadolu halkının yanında yer alan Hıdırabdal o asrın bir halk önderidir. Türbesi yılda binlerce kişi tarafından ziyaret edilmektedir. İstanbul'da Ocak Köyü Kalkındırma Derneği önderliğinde, İstanbul'daki Ocak köylüleri bir araya gelerek aralarında topladıkları bir milyon iki yüz bin liraya, türbenin eski misafirhanesini, türbeye uygun bir biçimde yeniden inşa ettirmektedirler.

Ocak köylülerinin bu dayanışması çevre köylerce takdir edilmektedir. Görüşünü aldığımız köylüler, şöyle demektedir.

"Eğer bu zata bugün binlerce kişi gelip onun manevi huzurunda saygıyla eğiliyorlarsa, Hıdırabdal'ın bir halk önderi olmasındandır. Biz Ocak köylüleri olarak Hıdırabdal'ın bizlere bıraktığı birlik, kardeşlik anlayışını ilelebet devam ettireceğiz."

Hıdırabdal için şöyle söylüyorlar.
"Dertliyim dergaha dermana geldim
Derdimin dermanı ver Hıdırabdal
Gece gündüz ahü figan ederim
Derdimin dermanı ver Hıdırabdal"

Hüseyin Ata İBİŞ

HALK SAĞLIĞI
Dr. Nadir Paksoy

Trahomun tedavisinde teramisinli göz damlaları kullanılır.

Trahom nedir?

Gaziantep'ten bir okuyucumuz Trahom hastalığı konusunda bilgi edinmek istediğini yazıyor.

Trahom, gözün bulaşıcı bir hastalığı. Bir zamanlar Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinin önemli bir sağlık sorunuydu. 1935'lerden sonra bilhassa devrin Sağlık Bakanı Dr. Refik Saydam'ın başını çektiği çalışmalarla sıtma, cüzzam, verem gibi hastalıkların yanı sıra Trahom'un da üzerine kararlılıkla gidilerek bu konuda oldukça yararlı işler başlatılmıştı. Dispanserler kurulmuş, çevre taramaları yapılarak hastaların düzenli bir şekilde ücretsiz tedavisi gerçekleştirilmişti . Bu bölgede yetişen bir hekim arkadaş ilkokul sıralarında Trahom ekiplerinin her gün, köylerini ve okulu tarayıp gözüne ilaçlar damlattığını söylerdi sık sık.

Trahom ufak bir mikrobun göze yerleşerek, önce gözün dış beyaz saydam bölgesinde kızarıklık, kaşıntı ile başlayan iltihap yapar. Sonra gözkapaklarına sıçrar ve çapaklanmalara yol açar. İltihap gözde yaralar açarak sonunda görme bozukluğu ve körlüğe kadar varan sonuçlar yaratır.

Bilhassa sıcak ve kurak iklimlerde ve çevre koşulları bozuk, beslenme yetersizliği bulunan kalabalık yaşanan yerlerde görülür.

İnsandan insana bulaşır. Gözdeki hastalıklı yerlerden ele, mendil, havlu gibi eşyalara bulaşmış mikrop, gerek bu tür araçlarla gerekse karasineklerle sağlam insanlara yapışarak hastalık yapar.

GENEL ÖNLEMLER

1- Trahomun görüldüğü yerlerde düzenli olarak göz muayeneleri yapılarak hasta olanların tedavisi,

2- Hasta olanların mendil, havlu gibi eşyalarını kullanmamak ve bunlardaki mikropların öldürülmesi (iyice kaynatmak, Zefiran, Soluheks gibi sıvılarla yıkamak gibi),

3- Göze, Teramisin gibi pomat sürmek, ağızdan da Sülfonamid türü ilaçları hekim tavsiyesine göre almak.

Dileriz yazdıklarımız Gaziantep'li okuyucumuz için aydınlatıcı olsun.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000 TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 — 861

Sınav sonuçları yollanmaya başlandı

420 bin öğrencinin umudu gelecek yıla kaldı

●467 bin öğrenciden yalnızca 41 bini üniversiteye girmeye hak kazandı

ANKARA (ÖZEL)

ÜNİVERSİTELER Arası Seçme Sınavı sonuçlarının postalanmasına bu sabah başlanacak.

Üniversiteler Arası Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi Başkanı Profesör Altan Günalp, sınav sonucu belgelerinin postalanma İşleminin yaklaşık on gün içinde tamamlanacağını belirtti. Günalp, bu belgelerin ağustos ayı sonuna kadar adayların eline geçmis olacağını bildirdi.

Altan Günalp, bu yılki Merkezi Yerleştirme işlemleri sonunda toplam 41 bin 575 öğrencinin yüksek öğrenim kurumlarına yerleştirildiğini açıkladı. 467 bin adayın sınava girmek için başvurduğu hatırlatan Günalp, sınava katılanların ise 443 bin kişi olduğunu belirtti.

Profesör Günalp'in verdiği bilgiye göre, Merkezi Yerleştirme işlemleri sonunda, yaklaşık 25 bin aday üniversitelere, 3 bin 287 aday Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademilerine, 4 bin 721 aday da İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerine kayıt hakkı kazandı. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan Eğitim Enstitüleriyle değişik öğretmen okullarına kayıt hakkı kazanan adayların sayısının da yaklaşık 8 bin kişi olduğu bildirildi.

Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanı Profesör Altan Günalp, adayların sınav sonuçlarını Üniversiteler Arası Öğrenci Seçme ve yerleştirme Merkezinin Ankara'daki binasına başvurarak öğrenebileceklerini sözlerine ekledi.

HANGİSİ GİREBİLDİ?
Umutla imtihanlara girdiler. Ancak üniversite kapısından onda biri içeri girdi.

Adana'da geniş çapta operasyon yapıldı

ADANA (ÖZEL)

Önceki gece saat 21.00'den itibaren gece geç saatlere kadar devam eden geniş çaplı bir operasyon yapıldığı bildirildi. Operasyon devam ederken, pek çok yerde trafik kontrolu da yapıldı.

Adana Emniyet Müdürü Gültekin Demir ve Müdür Muavini Mehmet Aksu yönetiminde gerçekleşen operasyonun devam edeceği açıklandı.

Necati Gültekin gazetemizin kapatılmasını istedi

ÜGD Hukuk Masası Başkanı Ali Yurtaslan'ın "itiraf"ları geniş yankılara yol açarken, MHP adına Genel Sekreter Necati Gültekin Ankara ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlıklarına başvurarak gazetemizin kapatılmasını istedi.

Gültekin "gereği" için Ankara ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlıklarına, "bilgi" için de Başbakanlık ve Genelkurmay Başkanlığına gönderdiği yazıda gazetemizin kendilerini "hedef gösterdiğini" iddia ederek gazetemizin kapatılmasını talep etti.

MHP'liler, Milli Eğitim Bakanlığına yeni giren memurlardan zorla aidat topluyor

ANKARA (ÖZEL)

MİLLİ Eğitim Bakanlığında memurlardan, MHP'liler tarafından zorla aidat toplanıyor. Memurlardan ilk girişte 2 bin 500 TL., daha sonra da her ay 100 lira alınıyor. Vermeyen memurlar da çeşitli baskılara maruz [illegible] yor. Öğretmen Okulları Ge[illegible] Müdürlüğünde Pervin Toprak [illegible] MHP'li memur, aidat toplama işini bizzat yapıyor ve memurları tehdit ediyor.

Milli Eğitim Bakanlığındaki memurlar ayrıca, MHP'lilerle birlikte toplu çıkmaya ve 8. kattaki yemekhanede yapılan toplantılara katılmaya zorlanıyorlar.

Milli Eğitim Bakanlığındaki komandolar daha önce de bir memurun ağzında sigara söndürmüşlerdi. Ramazanda sigara içtiği için bir bayan memura komandolar, "Sen böyle mübarek günde nasıl sigara içersin" diyerek saldırmışlar ve sigarayı ağzında söndürmüşlerdi.

MESS, grevlerin 35 milyarlık kayba yol açtığını söyledi

İSTANBUL (AA)

MADENİ Eşya Sanayicileri Sendikasının (MESS) yaptığı bir açıklamaya göre, Türkiye Maden-İş Sendikasınca 67 işyerinde uygulanmakta olan grevler şimdiye kadar 35 milyar liralık üretim kaybına neden oldu.

Anadolu Basın Birliği temsilcileri Basın-Yayın Bölge Müdürüne isteklerini içeren mektubu sunarken. *(Fotoğraf: AYDINLIK)*

Anadolu Basın Birliği, bütün gazetecileri ülke sorunlarında karar almak için toplanmaya çağırdı

İSTANBUL (ÖZEL)

ANADOLU Basın Birliği İstanbul Temsilciliği, Basın Yayın Genel Müdürlüğüne bir yazı göndererek, müdürlüğün, bütün gazetecileri ve gazete sahiplerini, ülke sorunları ile ilgili olarak nihai kararlar almak için en kısa zamanda toplanmaya çağırmasını istedi.

Milli mücadele sırasında önemli görevler yerine getiren gazetecilere bugün de büyük sorumluluklar düştüğü belirtilen açıklamada, ülkemizin uçuruma düşmekten ve bölünmekten kurtulmasına yardım edecek, kurtuluş ışığı yakacak olan basının, öğretici, gösterici ve hatta zorlayıcı yayınlar yapması istendi.

KATİL ÖLÜ OLARAK ELE GEÇİRİLDİ

D.Demiryolları 6. İşletme Müdürü öldürüldü

HABER MERKEZİ

DEVLET Demiryolları 6. İşletme Başmüdürü Hayati Güner dün saat 8.45 sıralarında Adana'da Ahmet Kürşat Çıtalı adlı bir kişinin silahlı saldırısı sonucu öldü. Yetkililer görevine gitmek üzere lojmanından çıkan Hayati Güner'in gar yakınlarında Ahmet Kürşat Çıtalı adlı saldırgan tarafından kurşun yağmuruna tutulduğunu belirttiler. Ağır yaralı olarak Numune Hastanesine kaldırılan Hayati Güner kurtarılamadı.

KATİL ÖLÜ OLARAK YAKALANDI

Saldırı sırasında olay yerine yetişen güvenlik kuvvetlerinin "dur" uyarısına ateş ederek cevap veren Ahmet Kürşat Çıtalı silahlı çatışma sonucu ölü olarak ele geçirildi. Yetkililer soruşturmanın sürdüğünü belirttiler.

BATMAN'DA BİR İMAM ÖLDÜRÜLDÜ

Siirt'in Batman İlçesi Şirinevler semtindeki Aydınlar Camisi İmamı Mehmet Selim Ayış kimlikleri belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısı sonucu vurularak öldürüldü. Olayda camiden çıkmakta olan Hacı Abdi Elibol adlı bir işçi de ayağından yaralandı. Yetkililer olayı araştırmaya başladılar.

İZMİT'TE BİR İŞÇİ CESEDİ BULUNDU

İzmit'in Çınarlı köyünde

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

Türkiye Barolar Birliğinin 11. kuruluş yıldönümü kutlanıyor

●Atilla Sav avukatlara silahlı saldırıların yoğunlaştığı dönemde bu kutlamanın önemli olduğunu belirtti.

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE Barolar Birliğinin 11. kuruluş yıldönümü kutlanıyor. Kutlama törenine birliğe bağlı Baroların temsilcileri katılacak.

11. kuruluş yıl dönümü nedeniyle bir basın toplantısı yapacak olan Barolar Birliği Başkanı Atila Sav, "Özellikle savunma ve hak arama mesleğinin yılmaz üyeleri olan avukatlara karşı silahlı saldırıların yoğunlaştığı bir dönemde yapılacak böyle bir kutlamanın gerek genel gerekse meslek kamuoyundaki yankısının özel bir değeri" olacağını belirtti.

MHP yanlılarının kanunsuzluğu, yetkililer tarafından korunuyor

Akçakale'de MHP'lilere devlet eliyle kredi dağıtılıyor

●MHP'lilere kanunsuz kredi veren muhasebeci, banka müdürlüğüne terfi ettirildi

AKÇAKALE (ÖZEL)

MHP'nin işgali altındaki Akçakale ilçesinde MHP'liler tarafından yurtsever memurların tayinleri başka ile ve ilçelere çıkartılarak, kendilerine devlet eliyle çıkar sağladıkları öğrenildi.

Akçakale ilçesi Ziraat Bankası şubesinde görev yapan Ziraat Bankası Müdürü Haydar Han, Şef Muavini İbrahim Eker ve Şükrü Temel'in tayinini çıkaran MHP'liler. Yeni tayin edilen taraftarları vasıtasıyla kendilerine Zirai ve ticari kredi olanakları yarattıkları bildirildi.

AKÇAKALE ZİRAAT BANKASI ŞUBESİNCE KANUNSUZ KREDİ DAĞITILIYOR

Ziraat Bankasından kredi talebinde bulunan MHP'lilerin hiç bir yasal işlemde bulunulmadan bir taahütname ile kredi hacimlerini artırdıkları ve kredi aldıkları öğrenildi. Yasal olarak kredi talebinde bulunan vatandaşların bankaya kredi talepnamesi Vaziyet Durum Cetveli ile başvurmaları gerekli iken, MHP'lilere hiç

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Gölbaşı halkı yüzbaşıdan şikayetçi: "Komando Yüzbaşısı İlyas Kılıç, komando gibi hareket ediyor"

GAZİANTEP (ÖZEL)

ADIYAMAN'ın Gölbaşı kazasında görevli bulunan Komando Yüzbaşısı İlyas Kılıç'ın, emrindeki askerler vasıtasıyla halk üzerinde terör estirdiği bildiriliyor. Devriye gezen askerlerin sokak ortalarında insanlara dipçikle dayak atmaları ilçe halkı tarafından tepkiyle karşılanıyor. Yüzbaşının ilçede MHP'lileri kayırmasından dolayı halk, "Bu komando yüzbaşısı hakikaten 'komando' gibi hareket etmektedir" diyor. Yüzbaşının caddede gezdiği yerde "Bütün komünist-

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

MHP'li faşistler Laleli'de kargaşalık yaratmaya çalışıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

MHP'li komandolar son günlerde Laleli'nin Kocaragıppaşa ve Koska caddelerinde gelip geçenlere sataşıyor ve kimlik sorarak tehdit ediyor. Laleli ve çevresindeki bazı otellerle evlere yerleşen MHP'liler buralardan topluca dışarı çıkarak çevre esnafı tedirgin ediyorlar.

TİKP Eminönü İlçesi olayları şöyle anlattı:

"Bundan bir hafta önce Kocaragıppaşa Caddesindeki çocuk parkından geçen bir vatandaşı gündüz vakti çevirip, "Burada ne arıyorsun, burası ülkücülerin bölgesidir, buradan bir daha geçmeyeceksin" diyerek kimliğini almış ve tehdit etmişler. Son olarak 5 Ağustos salı günü akşam saat 16-16.30 sıralarında Kocaragıppaşa Caddesinde bulunan ilçe binamızdan çıkan iki arkadaşımızın yolunu kesmiş ve onları silahla kovalamışlardır. Bu olayı orada bulunan güvenlik kuvvetlerine bildiren arkadaşlarımıza, 'Ne biliyorsun onlarda silah olduğunu, belki polistir' denilerek olay geçiştirilmiş ve güvenlik kuvvetleri görevlerini yapmamışlardır.

Yüksek Askeri Şura çalışmalarını tamamladı

ANKARA (ÖZEL)

YÜKSEK Askeri Şura pazartesi gününden bu yana sürdürdüğü çalışmalarını dün öğlen tamamladı. Şuranın kararları saat 15.00'te Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'e onaylanmak üzere gönderildi.

Yüksek Askeri Şuranını ağustos toplantısında bir üst dereceye terfi edecek general ve amirallerle emekli olacakların durumunu görüştü

Turfanda sebze üreticileri "Paramızı aracıya kaptırıyoruz, tohumumuzu karaborsadan temin ediyoruz. Bir Allahın kulu çıkıp sorunlarımızla ilgilenmiyor" diyorlar.

Seracılar, "Turfanda sebze üreticilerinin sorunlarıyla ilgilenen yok" diyorlar

«İlacı aracıdan, tohumu karaborsadan alıyoruz!»

İSMET ÖZÇELİK (ANTALYA)

SERACI Turfanda sebze üreticisi çiftçiler, kendilerine kimsenin yardımcı olmadığını belirterek, "Yetkililer bize üvey evlat muamelesi yapıyorlar" diyorlar. İhtiyaçları olan ilaç, odun, sera örtüsü vb. malzemeleri hep aracıdan aldıklarını ve paralarının çoğunu aracılara kaptırdıklarını söyleyen turfanda sebze üreticileri, Ziraat Odasını da eleştirerek hiç bir yardımını görmüyoruz" diyorlar.

Öte yandan iyi cins tohum bulamayan turfanda sebze üreticileri, buldukları tohumu da Karaborsadan alıyorlar. Özellikle soğuğa ve hastalıklara karşı dayanıklı olan "losi" ve "linda" domates tohumlarını bulamayan çiftçiler, yetkilileri sorunlarıyla ilgilenmeye çağırıyorlar.

Fatsa operasyonuna katılan bazı polisler

«Fatsa'da silahlı sağcı ajanları yakalayınca Emniyet Amirinden küfür yedik»

NİYAZİ AĞAÇ (ERZİNCAN)

FATSA operasyonuna katılan polislerden bir kısmı, Ordu Emniyet Müdürü Zeynel Abidin Aksoy ve Fatsa Emniyet Amiri Kemal Şahin'in yanlı tutumlarının yol açtığı olaylar nedeniyle, can güvenliklerinin kalmadığını belirterek Erzincan'a döndüler.

Fatsa'dan kaçarak Erzincan'a dönen ve açığa alınarak haklarında soruşturma açılan polis memurları operasyon sırasındaki olayları şöyle anlattılar:

"Erzincan'dan Fatsa'ya görevli gittiğimiz ilk günde bizi ikiye böldüler. Sağ görüşlü ve MHP'li olan polisler önemli görevlere verilirken, bizler basit işlerle görevlendirildik.

"Birçok polis, Ordu Valisi, Emniyet Müdürü ve Fatsa Emniyet Amiri tarafından işkence yapmakla görevlendirildi. Bizimle birlikte Erzincan'dan gelen Kadir Kızar isimli polis resmi görevli olduğu halde, sivil elbise

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Atina'da uğradığı silahlı saldırı sonucu ölen Galip Özmen ve kızı Neslihan Özmen'in cenazesine katılan ailesi ve yakınları.

Atina Büyükelçiliği İdari Ataşesi için askeri tören yapıldı

Galip ve Neslihan Özmen toprağa verildi

ANKARA (AA)

Atina'da silahlı saldırı sonucu ölen Türkiye'nin Atina Büyükelçiliği İdari Ataşesi Galip Özmen ve kızı Neslihan Özmen dün Ankara'da düzenlenen askeri törenle toprağa verildi.

Galip Özmen ve Neslihan Özmen'in Türk bayrağına sarılı cenazeleri Dışişleri Bakanlığı önünden düzenlenen törenden sonra Maltepe Camiine getirildi.

Maltepe Camiinde yapılan törene, Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil adına Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreter Vekili İlhan Öztrak, Cumhuriyet Senatosu Başkan Vekili Mehmet Ünaldı, Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş, Başbakan Süleyman Demirel, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Anayasa Mahkemesi Başkanı Şevket Müftügil, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı Necati Boyacıoğlu, Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, Dışişleri eski Bakanı Gündüz Ökçün, CHP Genel Sekreter Yardımcısı Altan Öymen, Genelkurmay Başkanlığı Temsilcisi, CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, Galip Özmen'in oğulları Kaan ve Alper Özmen ile Özmen ailesinin yakınları ve kalabalık bir halk topluluğu katıldı.

Galip Özmen ve kızı Neslihan Özmen için kılınan cenaze namazından sonra Türk bayrağına sarılı tabutlar eller üzerinde taşınarak askeri kariere konuldu.

Galip Özmen ve kızı Neslihan Özmen'in cenazeleri daha sonra toprağa verildi.

Gözaltına alınan ZANU Genel Sekreteri ve Çalışma Bakanı Edgar Tekere

Zimbabwe bakanlarından Tekere bir beyazı öldürmekle suçlanıyor

SALİSBURY (AA)

ZİMBABVE Başbakanı Robert Mugabe, önceki gün beyaz bir çiftçiyi öldürdüğü gerekçesiyle önde gelen bir bakanının tutuklanması

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Çarklar ihracatla döner mi?

Özel sektörün önde gelen kişi ve kuruluşları geçen hafta içinde hükümete bir bildiri sundular. Bildiride, AET'ye tam üyelik başvurusunun geciktirilmesinin her bakımdan Türkiye'nin çıkarlarına ters olduğu önü sürülerek başvurunun vakit geçirilmeksizin yapılması isteniyordu.

Aslında AET'ye tam üyelik için başvuru talebi yeni değildir. Demirel hükümeti bu konuyu programına almış, 25 Ocak kararlarından sonra güncel olarak ortaya atmıştı. İç pazarı daraltıp, ekonomiyi dış rekabete açarak dengeye kavuşturma siyaseti izleyen hükümet, AET'ye tam üyelik için fazla bir sakınca görmüyordu.

Hükümetin bu talebi AET ülkelerinde şaşkınlık yarattı ve gerçekçi bulunmadı. AET, derin bir ekonomik buhran içindeki Türkiye'nin Topluluğa ağır yükler getireceğini hesaplıyor, tam üyelik durumunda Türkiye'ye her yıl artan miktarda malî destek sağlamak zorunda kalacağını düşünüyordu. Topluluk ülkelerini korkutan bir sorun da işçilerin serbest dolaşımı konusuydu. Kısacası, ağırlaşan ekonomik sorunlarla başı dertte olan Avrupa'da, Türkiye'ye bugün için yer yoktu.

Kabul görmeyeceğini bile bile hükümet neden tam üyelikte ısrarlı gözükmektedir? Hükümetin, zamansız bir başvuru ile AET'yi karşı karşıya bırakarak, yıllardır istenen ödünlerin hiç olmazsa bir kısmını koparmayı amaçladığı anlaşılmaktadır.

Nitekim, haziran sonunda yapılan Ortaklık Konseyi toplantısında, AET, Türkiye'ye 5 yıl için 840 milyon dolar vermeyi kararlaştırdı. Türkiye'nin tarım ürünleri ihracı konusunda bazı kolaylıklar sağlandı. İşçilerin serbest dolaşımı sorunu ise 1983 sonrasına ertelendi. Türkiye de tam üyelik için başvurusunu en azından yıl sonuna kadar geciktireceğini açıkladı.

Türkiye-AET ilişkileri böylece bir süre için çözüme bağlandığı halde, özel sektörün önde gelen temsilcilerinin tam üyelik konusunu bugün ısrarla yeniden gündeme getirmelerinin daha geniş anlamı vardır.

Hükümetin uygulamakta olduğu dar para politikası sanayicileri zor durumda bırakmaktadır. Halkın alım gücünün giderek azalması sonucu iç pazar daralmaktadır ve sanayide yatırım ve üretim yapmamak esas mesele haline gelmiştir. Son haftalarda "İstikrar iyi ama, çarkları nasıl döndüreceğiz?" sorusu birçok sanayici tarafından hükümete yöneltilmektedir. Hükümetin çarkların dönmesi için gösterdiği tek yol ise ihracattır. "Dış rekabete açılın, ihracat yapın, yatırım ve üretim için gerekli fonları buradan karşılayın" denilmektedir.

Yatırım-üretim yapamama sıkıntısı sanayicileri şimdi ihracat için her fırsatı değerlendirme telaşına itmiş görünmektedir. AET'ye tam üyelik için başvurulması isteminin de buradan kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Tam üyelik durumunda, sağlanacak gümrük kolaylıkları sonucu Türkiye'nin sanayi ürünlerine Avrupada pazar bulunabileceği umulmaktadır.

AET sorunu bir yana, bugün sanayi kesiminde üretim ve yatırım için gerekli fonları ihracattan karşılama anlayışı çarkları döndürme yolunda tek çözüm kabul edilebilir mi? Türkiye, halkın alım gücünü düşürerek, daraltarak, ekonominin dış rekabete açılamayan kesimlerinin tasfiyesini göze alarak ve yalnız ihracata dayanarak dengeye kavuşabilir mi?

Bunu söylemek çok zordur. Bir kere Türkiye'nin sanayi ürünlerinin dış pazarlarda rekabet imkanı ve pazarları oldukça sınırlıdır. Bu sınırların ekonomide köklü değişiklikler olmadan genişleyeceği de beklenmemelidir.

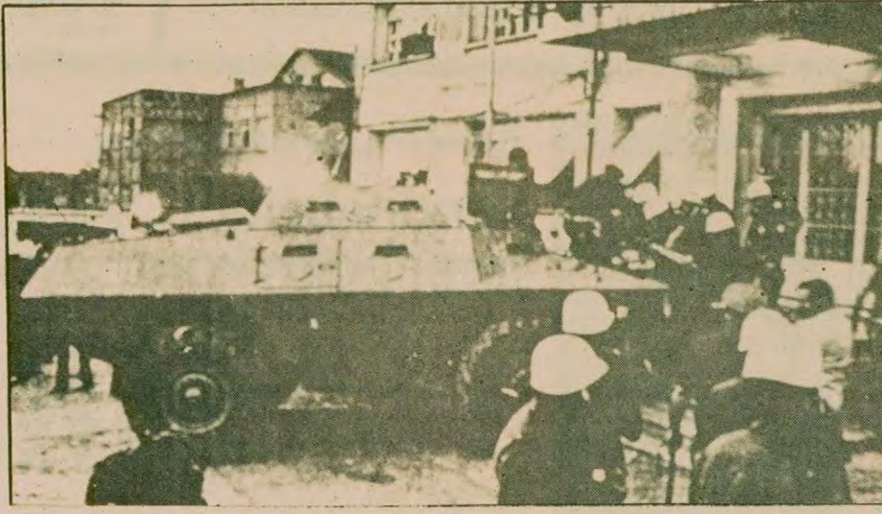
Daha önemlisi, dünya ekonomisinin içinde bulunduğu buhran sonucu dünya ticaret hacmi giderek daralmakta ve bütün ülkeler iç pazarı dışa karşı koruyucu tedbirlere başvurmaktadır. Bu şartlarda Türkiye'nin sanayi ürünlerinin dünya pazarlarına girerek bir ihracat patlaması mümkün gözükmemektedir.

Türkiye'nin ihracatının artması elbette istenen bir olaydır. Ama, çarkların dönmesi için ihracata bel bağlanması, dış ödemeler açığının böyle kapatılmasının umulması, öte yandan ise halkın yoksulluğa terkedilmesine, iç pazarın daralmasına ve rekabet edemeyen kesimlerin tasfiyesine karşı hassasiyet gösterilmemesi, ülke ekonomisinde zor onarılır tahribatlara yol açmaktadır. Bunun belirtileri şimdiden gözükmüştür.

Türkiye'nin çarkları döndürmek için, ithalatını azaltacak bir ithal ikamesi politikasına yönelmekten, dış korumaya yönelik tedbirler alarak, milli ekonomiyi güçlendirmekten ve halkın alım gücünü belli seviyeye çıkararak iç pazarı canlı tutmaktan başka yolu yoktur.

Yakın geçmiş, şanayicilerin dar çıkarlarla hareket etmeleri sonucu nasıl hüsrana uğradıklarının örnekleriyle doludur. AET'ye üyelik konusu gündeme geldiğinde, "Girelim fena mı olur? Mallarımızı satarız" denilmişti. Ancak sonraki yıllarda ortaya sorunlar çıkınca kazın ayağının öyle olmadığı gözüktü; şimdi ihracat sorunu da, aynı dar bakışla ele alınmaktadır. Ve böyle giderse, sonu hüsrandan başka bir şey olmayacaktır. "İhracat, ihracat" diye, halkın yoksullaşmaya terk edildiği, iç pazarın öldüğü, milli ekonominin önemli bir kesiminin tahrip olduğu ve ihracatta ise önemli bir artışın meydana gelmediği görülecektir.

Türkiye'de boş umutlar peşinde koşmak moda oldu. Vakit varken, "Tek yol ihracat" hayalinden vazgeçmeli, milli ekonomiyi güçlendirmeye yönelinmelidir.

Şimdi MHP diktasının bulunduğu Ülker Fabrikasına, 1974 yılında Ecevit hükümeti zamanında kapıyı kırarak giren panzerler görülüyor.

YAŞAYAN İŞÇİLER "ÜLKER" CEHENNEMİNİ ANLATIYOR

Nuri Çolakoğlu

Türkeş'in «Gönül Seferberliği»nin bir uygulaması

●«1974' te işçiler hakları için mücadeleye atılınca, o sırada iktidarda bulunan CHP-MSP hükümeti döneminde, panzerler fabrikanın kapılarını kırarak direnişi kırmıştı. Ecevit' in kırdığı kapıdan MHP girip yerleşiyordu...»

●İşçiler sürekli gözetim altında tutuluyor, ziyaretçisi gelen gözetimciyle görüşmeye gidiyor

Türkeş ikide bir eline mikrofonu alıp "gönül seferberliği"nden söz ediyor. MHP liderine göre işçiler işverenler el ele verip gönül seferberliği içinde meseleleri çözecekler. Üretim gözleri kamaştıran bir şekilde artacak. İşçi temsilcileri bir masaya oturacaklar. İşçiler "Vallahi bu kadar ücret bize fazla, ne olur biraz indirin" diyecekler. İşveren de "Yoo, rica ederim bu sizin hakkınız, hatta daha fazlasına layıksınız" diyecek. Büyük tartışmalar sonucunda işçiler ücretlerindeki indirimi kabul ettirecekler.

İşte Türkeş'in anlattığına göre işçi-işveren ilişkileri böyle gerçekleşecek "Turancı" Türkiye'de. Ama bunların nasıl bir masal, martaval olduğunu anlatmak için sizlere bunun bir uygulamasını aktaracağız. Hem de olayların içinde yaşayan işçilerin ağzından:

Fabrika mı, toplama kampı mı?

Büroya gelen genç bir işçinin gözleri hep yerdeydi. Her lafını "Efendim" diye tamamlıyordu. Müthiş saygılı konuşuyordu. Ama bu saygı karşıdakine duyulan bir hissin sonucu değil, ezilmişliğin simgesi gibiydi. Aramızda böyle konuşmasına gerek olmadığını anlatmamıza rağmen yaşadığı cehennemin etkisi, o korkulu rüya hâlâ devam ediyor gibiydi. Onun için tutumunda bir değişiklik yaratmak çok güç olmuştu.

Ankara'daki Ülker bisküvi fabrikasında çalışıyordu. Hani şu akşamları TV'de seyrettiğimiz "Ülker Biskot", "Taç Kraker" falanın üretildiği fabrikada.

"Fabrikanın etrafı dikenli tellerle çevrilidir" diye anlatıyordu genç işçi, "Dört bir köşede tıpkı bir askeri garnizon gibi yüksek nöbetçi kulübeleri vardır. İşçiler fabrikaya girdikten sonra kurt köpekleri ortaya salıverilir. İki kurt köpeğini tanesi 35 bin liradan aldı patron. Ters bir hareket yapacak olsan köpek yere yıkıp, dişlerini gırtlağına dayar Muhafızın bir işaretiyle insanın işini bitirebilecek şekilde bekler başında."

Ecevit' in kırdığı kapı

Ankara Esenboğa Havaalanına gidip gelenler havaalanı yolu ile Çankırı yolunun kesiştiği kavşakta yüksek ağaçlar arasından seçebilirler fabrikayı, dikenli tellerini, köşelerdeki kulelerini.

Fabrikanın sahibi Sabri Ülker. MHP İstanbul İl eski yönetim kurulu üyesi. Genel Müdür akrabası Faruk Ülker.

Ülker Fabrikası önce İstanbul da kurulmuş, Ama 1974'de işçiler hakları için mücadeleye atılınca o sırada iktidarda bulunan CHP-MSP hükümeti döneminde panzerler fabrikanın kapılarını kırarak direnişi kırmıştı. O tarihlerde panzerlerin merdivenleri çıkıp kapıları kırışını gösteren resimler basında çıkmıştı. Ecevit in kırdığı kapıdan MHP girip yerleşiyordu.

Bu olaydan sonra da Sabri Ülker fabrikayı kapatıp, Ankara'da yeni fabrikayı kurmuştu.

MSP' li sendika dayak ve baskıyla atılıyor

1100 işçinin çalıştığı Ülker Fabrikasına her nasılsa MSP eğilimli Öz Gıda-İş Sendikası giriyor. Yetki alıyor. MSP'li bile olsa bir sendikanın fabrikaya girmiş olması patronu deliye çeviriyor. Derhal MİSK'i fabrikaya sokmak için faaliyete girişiyor. Öz Gıda İş'in işyeri temsilcisi Yalçın Altınsaray ikna ediliyor. İşçilerin sevdiği bu kişi aracılığıyla ve itiraz eden işçilere atılan dayak ve baskıyla MİSK'e bir kayma sağlanıyor. Sonunda mahkeme kararıyla sekiz ay kadar önce MİSK'e bağlı Anadolu Gıda Sendikası yetkili kılınıyor.

Ama imzalanan toplu sözleşme korkunç bir şey oluyor. İşçiler birçok haklarını kaybediyorlar. Bunun üzerine Yalçın Altınsaray'la MİSK Genel Sekreteri Mete Beşen arasında bir tartışma patlak veriyor. Altınsaray, Beşen'in yüzüne karşı "Ben satılık adam değilim" diyor. Bu laf MİSK'i Ülker Fabrikasına sokan bu insanın bir oyunla önce temsilcilikten sonra da fabrikadan atılmasına yetiyor. Ve dayak tehdidiyle beş kuruş tazminat bile ödemeksizin kapının önüne koyuyorlar Altınsaray'ı.

MHP' li çete işçinin başına çöküyor

Fabrikanın Baştemsilciliğine Münir Şahindoğan getiriliyor. Münir Şahindoğan MHP'nin çeşitli yayınlarını fabrikadaki işçilere bağışlı olarak satan bir kişi, Yanına kendisiyle aynı kafada Kırıkkaleli Haydar Gürbüz'ü yardımcı olarak alıyor. Daha önce bu işi gene MHP'li Şerif Aydoğan yapıyormuş.

İşçiler Münir ve Haydar'ın fabrika içindeki MHP obasının elebaşıları olduğunu anlatıyorlar

Servisten servise geçme yasağını çiğneyen işçiler, pazar günleri Cebeci'deki Salon Çağlar'daki seminerlere gelmeyenler. MHP'nin Kayseri, Bolu, Çankırı daki mitinglerine mazeretsiz olarak gitmeyenler dövülüyorlar. Maaştan obaya pay vermek zorundasın. Vermedin mi gelsin dayak.

Bu konudaki şikayetler karakola kadar yansıyor. Ali Gürbüz bir kaç kez karakola gidiyor. Üç dört saat sonra da elini kolunu sallaya sallaya dönüp geliyor.

Fabrikadaki 7 tabanca

Genç işçi, "Fabrikaya girerken ve çıkarken tepeden tırnağa aranırız" diye anlatıyor. "Kapılarda kendi silahlı bekçileri bekler. Fabrikaya 7 tane Smith-Wesson tabanca getirdiler. Bunları 'teşkilat verdi' diyorlar. Bunların biri Münir'de, biri Haydar'da, beşi de bekçilerde duruyor.

"Üzerinden Tercüman, Son Havadis, Hergün dışında gazete çıkanlar fena halde dövülürler. Özellikle servis otobüsüne girerken veya çıkarken. Bir arkadaşın burnunu kırdılar, sonra da üç günlük rapor aldırdılar kaza diye,"

●«MHP' ye kayıt işlemleri fabrikada başlayıp tamamlanıyor, imzalanıyordu. Sonra işçiler tanışma töreni için MHP Bahçelievler Merkezine götürülüyordu...»

İkramiyeden, maaştan obaya kesinti

Diğer işçiler genç işçinin anlattıklarını doğrularken, yapılan diğer baskıları anlatıyorlar. "İkramiyelerimizden büyük kesinti yapılır" diyorlar. "1000-2000 liralık bu kesinti obaya bağış kaydedilir. Hoş zaten MHP'ye kayıtlı değilsen o ikramiyeyi de alamazsın."

Partiye kayıt işlemlerinin fabrikada başladığını anlatıyorlar. Baskı sonucu partiye kayıt olmayı kabul eden işçiden 12 fotoğraf, nüfus kağıdı sureti, ana baba nüfus sureti, hangi şehirden geldiğini gösterir bir belge, ikametgah senedi, evlenme cüzdanı getirmesi isteniyor. Bütün evraklar fabrika'da tamamlanıyor. İmzalanıyor. Ondan sonra da tanışma töreni için Bahçelievler'deki MHP merkezine götürülüyor işçiler. Bu arada işçilere "İçeri girersem partiyi sorumlu tutmayacağım" diye yemin ettirildiğini anlatıyorlar.

İşçiler MHP denetimi altındaki mahallelere taşınmaya zorlanıyor

MHP'liler açısından işçinin nerede oturduğu çok önemli. İdeolojisinin göstergesi sayılıyor. Altındağ, Yenidoğan, Çinçin, Bağcılar, Seyranbağları, Tuzluçayır buralarda oturmak otomatik işten atılma nedeni. İşçilere evlerini Hasköy, Dörtyol, İncesu'ya nakletmeleri söyleniyor. Buralarda ev bulunuyor. Evini buraya nakletmeyenler ise iyi bir dayaktan sonra çıkışını alıyor.

Dayak çok olağan bir olay, Servis otobüsünde yanındaki arkadaşınla konuştun mu, hemen MHP'li elebaşlarından biri yanına yaklaşıyor, 'Bir dakika gelsene' diyor. Bu dayağın başlangıç işareti, otobüsün arkasında tepene çullanıyorlar. Bu sırada dışarıya bakmak zorunda diğer işçiler.

Ya da MHP'li elebaşılar yanından geçerken ayağa kalkmadın, buyurun dayağa.

Bütün bu olaylar sonucu 1100 işçinin çalıştığı bu işyerinden altı ay içinde 300-400 işçi ayrılmak zorunda kalıyor.

Sürekli gözetim

İşçiler sürekli gözetim altında tutuluyor. Ziyaretçisi gelen, konuğunu içeri alamadığı gibi ziyaretçisiyle görüşmeye yanında iki gözetimci ile gidiyor. Ve söylediği her kelime dinleniyor.

İşten çıkarılanlar da öyle. İşten çıkmak istediğini söylediğinde iki bekçi koluna giriyor, idareye kadar götürüyor. Çıkış kağıdına imzanı atıyorsun. Soyunma odandaki eşyalarını bile alamadan seni kapının önüne bırakıyorlar. Kimseye veda edemiyorsun.

Sıkıyönetim Komutanına saldırıyorlar

Bu arada işçiler yoğun propagandaya maruz bırakılıyorlar. Yukarıda anlattığımız pazar seminerleri dışında yemekhanede sürekli nutuklar çekiliyor.

Yemekhanede sendika temsilcilik panosunda "ülkücü şehitlerin" resimleri, MHP ve MİSK bildirileri asılıyor.

İşçiler halen panoda asılı bir yazıda Ankara Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Nahit Özer'in komünist olduğu, bu yüzden sürekli ülkücüleri tutukladığı" yolunda yazılar içeren bildirilerin asılı olduğunu anlatıyorlar.

İşte MHP'nin çalışma barışı İnanmayan Ülker Fabrikasına girebilirse girsin de görsün.

EKONOMİ

Bu yıl tarımsal üretimde düşüş bekleniyor

● Devlet Planlama çevrelerine göre ise bu yıl ki üretimin geçen yıldan düşük olması söz konusu değil

● Zeytin altın yılını yaşamakta, ayçiçeği üretimi ise rekor düzeyde

Son günlerde bazı çevreler, bu yıl tarımsal üretimde bir düşme olacağını belirtmektedirler. Bu iddialarına hava şartlarında görülen olumsuz durumların (seller, kuraklık) varlığını şahit göstermektedirler.

Devlet Planlama çevreleri ise tarımsal üretimde yüzde 2,5'lık bir artış beklenmekte olduğunu ileri sürmektedirler. Birbirine zıt bu iki görüşten hangisi gerçeğe daha uygundur? Gerçek durum nedir?

Şüphesiz olumsuz hava şartlarının (sel, kuraklık) tarımsal üretimi nisbeten olumsuz etkilediği doğrudur. Fakat bu etkileme 1980 üretiminin 1979 üretiminden daha düşük olmasına neden olabilecek düzeyde değildir. Bu konudaki haber ve yorumlar abartmalıdır.

Bu yıl hava şartları, bütün olumsuzluklara rağmen üretimi esas olarak artırıcı bir rol oynamıştır.

Şimdiden hububat üretiminin yüksek olacağı görülmüştür. Buğdayda geçen yıldan en az yarım milyon ton fazla bir rekolte beklenmektedir. Çeltikte üretim artışı söz konusudur. Bu artış dışalımı engelleyecek düzeydedir. Baklagillerde bir gerileme söz konusu değildir.

Tütünde önemli bir düşme olmamıştır. Çay üretimi ise 500 bin tonun üstünde gerçekleşmiştir. Pamukta seller nedeniyle meydana gelen ekim gecikmesinin üretimde büyük bir düşüşe yol açması beklenmemelidir. Sebze ve meyve üretimleri ise seviyelerini korumaktadır.

Zeytin altın yılını yaşamaktadır. Bu yıl zeytinin "var" yılıdır. Ayçiçeğinde ise rekor seviyede, 500 bin ton civarında bir üretim sözkonusudur. Bu iki üründeki artış geçen yıl yaşadığımız sıvı yağ açığını kapatmakta olumlu bir rol oynayacaktır.

Özetlersek bu yılki tarımsal üretimin geçen yıldan düşük olması söz konusu değildir. Düşme olacağı şeklindeki görüşler gerçeği yansıtmamaktadır.

GÜNLERİN İÇİNDEN

REKLAMA HÜCUM: Faiz oranlarının yükseltilmesinden sonra bankalar ile bankerlerin reklam kampanyaları hız kazandı. Özellikle bankalar 'hamiline yazılı mevduat sertifikası" uygulamasıyla 'sır paylaşma' yarışına girdiler. Bunun için de televizyon reklamlarına milyonlar dökülmeye başlandı. Yapılan hesaplar nisan ayından bu yana yalnız TRT'ye verilenreklam giderlerinde önemli artışlar olduğunu gösteriyor. Nisan-temmuz döneminde bu amaçla harcanan paranın toplamı 125 milyon 600 bin lira. Aylara göre dağılım da şöyle: Nisan 25 milyon 500 bin, mayıs 37 milyon 100 bin, haziran 36 milyon lira. Temmuz ayının ilk yarısında ise 26 milyon lirayı buluyor. Bu değirmenin suyu da tabii "paylaşılan sırlardan" geliyor.

MAL DEĞİL PERSONEL ÜRETİMİ: Kısa adı KİT olan Kamu İktisadi Teşebbüslerinin istisnasız tüm hükümetlerin elinde çiftlik gibi kullanıldığı bilinir. KİT'ler AP'siyle, MC'siyle, CHP'siyle gelmiş geçmiş iktidarların arpalığıdır. Bu politikaların acı sonuçları bugün çarpıcı biçimde ortaya çıkıyor. Nitekim, bu kuruluşlarda yalnız personel artışı 1970-79 döneminde yüzde 87.7 oranında, 1970'de toplam KİT personel sayısı 362 bin iken bugün 680 bine ulaştığı tahmin edilebiliyor. Dolayısıyla bu kuruluşlar ücret ödemekten, üretim yapmaya güç bulamıyorlar. Örneğin: 1974 yılında KİT personeline ödenen ücret toplamı 19 milyar lira. Bu rakam 1979'da 134 milyar 2 milyon liraya tırmanırken, artış oranı da yüzde 605 gibi astronomik bir düzeye yükselmiş bulunuyor. Giderlerinin üretim değerleri içindeki payı ise daha şaşkınlık verici. Ücretler 1974'de üretimin yüzde 33'ünü götürmüş. 1979'da ise yüzde 51.9 olmuş. Yani üretilen değerin yarısından fazlası cari giderlere harcanmış. Bu hale getirilmiş ekonomik birimlerin ayakta kalabilmesi de ancak Türkiye'de görülebilen bir mucize.

PETROL TÜKETİMİ SÜREKLİ ARTIYOR: Türkiye'nin 1981 yılı petrol ihtiyacı 25 milyon ton olarak belirleniyor. Bu tahmin tarım ve sanayide gelecek yıl bir genişleme olacağı varsayımına dayandırılıyor. Şimdilik bu miktarın 14 milyon tonu için bağlantı yapılmış durumda. 12 milyon tonluk açığın nasıl kapatılacağı ise henüz bilinmiyor. Daha önce Suudi Arabistan'dan alınması düşünülen kredili petrol konusunda ciddi engeller bulunduğu, bu arada Birleşik Arap Emirliklerinin de vaadedilen 3 milyon ton yerine ancak 350 bin ton vermeyi kabul ettikleri bildiriliyor.

TAHVİL YATIRIM ÇEKİŞMESİ: 24 Ocak kararlarından sonra küçük ve orta sanayi işletmeleri ayakta kalmaya çalışmaktan üretime yönelemiyor. Şu anda yakınmalar en çok yatırım zorluklarından kaynaklanıyor. Sanayiciler yeni yatırım yapmanın hemen hemen olanak dışı olduğunu öne sürerken şu nedenleri gösteriyorlar: Merkez Bankası ile ticari bankaların yatırımda kullanılabilecek fonları kısıtlamaları. Bankalar kredileri kısa vadeli ve daha karlı alanlara kaydırmakla suçlanıyor. İkincisi de faiz oranlarının yükseltilmesinden sonra tasarrufların tahvile ve mevduata yönelmesi. Bu durumda kimse hisse senedine para yatırıp uzun süre kâr beklemeye tahammül gösteremiyor.

PETROL İHRAÇ EDEN ÜLKELER ZOR DURUMDA: Petrol üretmeyen ve tüketimlerini ithalatla karşılayan Üçüncü Dünya Ülkelerinin dış borçları hızla artıyor. Dolayısıyla bu ülkelerin dış ödeme açıklarını biraz olsun daraltma umutları bile bulunamıyor. ABD Federal Rezerv Bank tarafından hazırlanan bir raporda Üçüncü Dünya Ülkelerinin dış borçları 1974 yılına göre iki kat artmış durumda. Rapor bu ülkelerin petrol için kredi bulma girişimlerinin uluslararası para piyasalarında faiz oranlarını yükselttiğini ve petrol ithalatçısı ülkelerin ağır faiz yükünü de omuzlamak zorunda kaldıkları belirtiliyor.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Dimdik ayakta

Hükümet dimdik ayakta olup, Türkiye'yi nurlu ufuklara doğru götürdüğüne inanmayan münafıklar var.

Ufak bazı aksilikleri ve başarısızlıkları büyütüp büyütüp hükümetin bugüne kadar neler başardığını gölgelemeye çalışıyorlar. Darboğazdan çıkış için ne büyük fedakarlıklarla çalıştığını unutturmak istiyorlar.

Unutturulmak istenen başarılı çalışmalardan örnekler verelim de görün:

Mesela, enflasyon hızı gittikçe azalmakta ve pahalılık canavarının beli kırılmaktadır.

Siz istediğiniz kadar aksini iddia edin devletin resmi rakamları bunun böyle olduğunu göstermektedir.

Bazı muhalifler bunun zahiri bir görüntü olduğunu söyleyerek kafa bulandırmaya çalışıyorlar. Efendim millet alış veriş yapmıyormuş da ekonomi tamamen ortadan kalkıp herkes kapalı ev ekonomisine dönerse tabii pahalılık olmazmış.

Nasıl olursa olsun pahalılık olmadıktan sonra bunu nasıl başaracağımızın ne önemi var? Üzümünü yiyeceklerine bağını soruyorlar. İsterse herkes patatesi soğanı bahçesine eksin, bahçesi olmayan balkonuna, evinin münasıp yerlerine toprak döküp gıda maddelerini orada yetiştirsin.

Sonra bakın yokluktan, kuyruktan eser kaldı mı? Kızılay'da isportacı kalabalığından yürüyecek yer bulamıyoruz. İsportada geçen sene bulamadığınız her türlü şey, plastik maddelerin her çeşidi bulunuyor mu?

Efendim, sanayiciler para darlığından ellerindeki stokları piyasaya çıkarmaya başlamışlarmış da bu bolluk ondanmış. Gelecek yıllarda ne yapacakmışız, falan filan.

İllaki bizi eleştirecek bir şey bulacaklar, sanayiciler stoklarını eritiyorsa tena mı? Gelecek yıllarda ne yapacağımıza da Allah kerim. Onu o zaman düşünürüz. Hem böyle yapmakla işsizliği de azaltıyoruz. Vatandaş isportacılık yapıp hayatını kazanıyor. Bir taşla iki kuş. Hem yokluğu kaldırıyoruz, hem işsizliği.

Allah kısmet ederse ekim ayına doğru yeni bir devalüasyonun müjdesini de büyük milletimize vermiş olacağız. Siz devalüasyona karşı çıkanları dinlemeyin. Bunlar hesaptan anlamayanların sözleridir. Şimdi bir dolar 80 lira mı? Ekimde 100 lira olacak. Böylece 1 dolarlık malımızı 80 lira yerine 100 liraya satmış olacağız. Hep gavurdan kazık yiyecek değiliz ya, bir kerede biz onlara kazık atacağız. Tarım ürünlerimizin değeri artacak köylümüzün yüzü gülecek.

Fert başına düşen milli gelirimizi de artırmaya çalışıyoruz. Yıkıcı muhalefet yapanlar bunu da çekemiyorlar. Efendim anarşi yüzünden ayda ortalama 300 kişi ölmekteymiş, nüfus azalmaktaymış da fert başına düşen milli gelir ondan yükseliyor gibi görünüyormuş. Bizim için önemli olan neticedir, gerisi boş laftır, bunu diyenler çıldırmıştır, karnından konuşmaktadır.

Anarşi konusunda da hükümete haksızlık yapılıyor, bu konuda nasıl fedakarca çalıştığımız görülmüyor. Ayda ortalama 300 kişinin öldüğünü söylüyorsunuz. Düşünün ki biz bu ölenlerin hepsinin kederli ailelerine başsağlığı mesajı yollamak için gecemizi gündüzümüze katıyoruz. Bunu takdir eden yok.

Devlet, Adana Cezaevinden kaç kişinin kaçtığını ve kimliklerini tespit edebilmek için bir hafta çalışmış, sürekli sayım yapmıştır.

Felç olmuş olan devlet mekanizması çalıştırılmaya başlanmıştır.

Hükümet dimdik ayaktadır.

BLOKSUZ ÜLKELER BASINI YENİ DELHİ YÖNETİMİNİ KINIYOR

«Heng Samrin rejimini tanıyan Hindistan, Rus bayrağını salladı»

●«Financial Times»: Bayan Gandi pişman olacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

"Hindistan, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgaline karşı çıkmadığı gibi, Heng Samrin rejimini de tanıdı. Bayan Gandi pişman olacak." İngiliz "Financial Times" gazetesi, Gandi yönetiminin Vietnam işgaliyle Pnom Penh'e yerleştirilen Heng Samrin yönetimini tanımasından sonra Bloksuz ülkelerin ve dünya kamuoyunun hislerine tercüman olarak böyle yazıyordu.

Birçok Üçüncü Dünya ülkesi, özellikle de ASEAN ülkeleri (Singapur, Tayland, Malezya, Filipinler, Endonezya) Hint hükümetinin bu konudaki kararını hayretle karşıladılar. BM'de yayınlanan bir kararda ASEAN ülkeleri Dışişleri Bakanları Hindistan'ın tutumunu şiddetle eleştirdiler. ASEAN ülkeleri, Vietnam birliklerinin Tayland'a saldırıda bulunduğu bir sırada Hindistan'ın Heng Samrin rejimini tanıdığını hatırlatarak bildirilerine şöyle devam ettiler:

"ASEAN üyesi ülkeler, Heng Samrin yönetiminin Kamboçya'da kurulmuş meşru bir hükümet olmadığını belirttiler (...) Bu duruma göz yummak, dış müdahale eğilimlerinin rahatça güçlenmesine hizmet etmek demektir."

Öte yandan bölge ülkelerinden Japonya ve Sri Lanka yeniden, Demokratik Kamboçya yönetimini tanıdıklarını açıklarken, ABD de Hindistan'ın son kararından ötürü kaygı duyduğunu bildirdi.

BLOKSUZ ÜLKELER BASINI

Çok sayıda ülke gibi, basın organları da Hindistan'ın kararının, Bloksuzluk hareketine gölge düşürdüğünü belirttiler.

Yugoslav "Borba" gazetesi 10 Temmuz 1980 tarihli sayısında, "Hindistan'ın kararı, BM Yasası ve Bloksuzluk hareketinin temel ilkeleri temelinde Hindiçini sorununu çözmek için sarfedilen çabalara karşı çıkmaktadır (...)" dedi.

Tayland'da çıkan "National Review" gazetesi yayınladığı bir başyazıda, "Pnom Penh'deki yasadışı rejimi tanıyan Hindistan hükümeti, uzun zamandır sürdürdüğü Bloksuzluk tutumunu kaybetmiştir" dedi.

RUSYA'YA HİZMET

Filipinler'de çıkan "Daily Express" gazetesi bir başyazıda şunları belirtiyordu:

"Heng Samrin rejimini tanıyan ve onunla diplomatik ilişki kuran Hindistan, açıkça Rus bayrağını sallamıştır. Hindistan aslında Bloksuzluk hareketinin öngörülen amaçlarına karşı çıkmıştır.

"Bangkok Post" gazetesi, bu kararın Hindistan'ı Sovyet bloku ile sıkı bir işbirliğine götürdüğünü yazarken, Kolombiya gazetesi "El Siglo", kararın, Kremlin'in Yeni Delhi'ye verdiği 1.600 milyon dolarlık yardım sayesinde alındığını ifade etti.

İÇ MUHALEFET

İndra Gandi'nin Sovyetlere ve Vietnam işgalcilerine yarayan bu tutumu karşısında, birçok Hintli politikacı tepki gösterdi.

Dışişleri eski Bakanı M. Vajpayee, Heng Samrin'i tanıma kararının, herhangi bir ülkede yabancı askeri birlikler bulunmasına karşı çıkma politikasıyla bağdaşmadığını belirtti. "Janata Partisi" Sekreteri S. Shahabuddin, kararın kötü bir düşünce sonucu alındığını söyleyerek, bunun "Vietnam askeri varlığının Kamboçya topraklarında sürekli kalmasına ve Bloksuzluk hareketinin temel ilkelerinin ihlal edilmesine aldırmamak olduğunu" belirtti.

SOVYETLERİN EKONOMİK BASKILARI

Hindistan'ın Heng Samrin rejimini tanımasında başka bir etken de, Sovyetlerin uyguladığı ekonomik baskılardır.

Sovyetler, Afganistan'ın işgali karşısında açık bir tutum almayan Hindistan'a hemen "ekonomik yardıma" hazır olduğunu belirtmişti. Örneğin Hindistan, Kanada'dan nükleer santral için gerekli malzemeler istemişti. Kanada buna yanaşmayınca, Yeni Delhi yönetimi ABD'ye başvurdu. ABD bu öneriyi görüşürken, Sovyetler gerekli malzemeyi vermeyi taahhüt ediverdi. Bu sırada Hindistan, Moskova ile bir de ticaret antlaşması imzaladı.

Sovyetler Birliği'nin bu "cömertliği" meyvasını verdi. Hindistan, Bloksuz ülkeler gibi değil, Moskova'nın yörüngesindeki ülkeler gibi davrandı. O zamana kadar Doğu Bloku ülkeleri Angola, Mozambik ve Güney Yemen Heng Samrin'i tanımıştı. Bunlara bir de Hindistan eklendi.

Hindistan Başbakanı İndra Gandi Moskova Havaalanında Brejnev ile el sıkışıyor.

Kremlin Saad Haddad ile ilişkiye geçiyor

Beyrut'ta yayınlanan "L'Orient-Le Jour" gazetesi 2 Sovyet gazetecinin 16 Haziran tarihinde Güney Lübnan'a giderek İsrail tarafından desteklenen Hristiyan milislerin lideri Saad Haddad ile "çok dostça" bir görüşme yaptığını bildirdi.

Haberde, iki gazetecinin Beyrut'tan Sovyet Elçiliği'nin arabasıyla Güney Lübnan'a giderek "Ortadoğu durumu üzerine bilgi topladığı" belirtildi.

HÜKÜMETİN EKONOMİ POLİTİKASINA KARŞI HOŞNUTSUZLUK ARTIYOR

Sri Lanka'da 100 bin işçi grevde

DIŞ HABERLER SERVİSİ

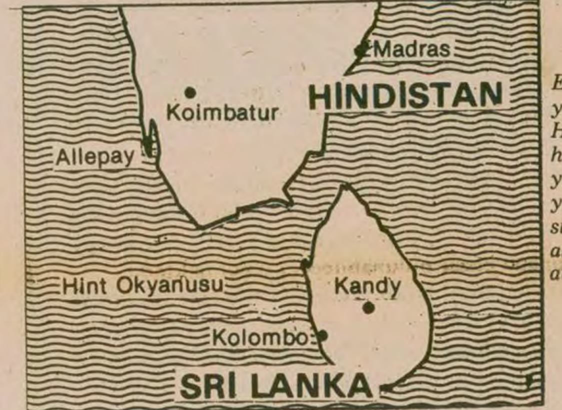
Sri Lanka'da 2 haftadır devam eden grevler ülke yönetimini oldukça güç durumda bıraktı. Hükümet 16 Temmuzda ülkede olağanüstü durum ilan ederken, kamu sektöründeki ve önemli işkollarındaki grevleri yasakladığını açıkladı. Bu olaydan 2 gün sonra basına sansür uygulanması da tepkileri artırdı.

Sendikalar en az 100 bin kişinin grevde olduğunu açıklarken, Başbakan, geçtiğimiz hafta parlamentoda sadece 33 bin devlet memurunun grevde olduğunu ileri sürdü. Grevdeki işçilerin çoğunluğunu demiryolu ulaşım işçileri ve özel sektörden 7 bin işçi oluşturuyor. Grevin işyerlerinde düzenli bir şekilde sürdüğü bildiriliyor.

Hükümetin, işçileri uyararak sendikanın grev çağrısına uyanları işten çıkarmakla tehdit etmesi ise etkisiz oldu. Geçen hafta başında yapılan açıklamada ise, grevleri yasaklayan emre hemen uyulması istendi. Bankalara ise grevdeki sendikaların hesaplarının dondurulması emri verildi. Ancak bu karar bir iyiniyet gösterisi olduğu söylenerek 2 gün sonra geri alındı.

Gözlemciler, durumu 1977'de işbaşına gelen Devlet Başkanı Jayawardane'nin Ulusal Birleşik Partisinin karşılaştığı en güç durum olarak değerlendiriyorlar. Artan huzursuzluk Devlet Başkanı Jayawardane'nin ekonomi politikasına duyulan hoşnutsuzluğu yansıtıyor.

Devlet Başkanı Jayawardane, Sri Lanka'nın Singapur'un başarısını taklit edebileceğini düşünerek yeniden Uluslararası Para Fonu'na (IMF) döndü. Ve bu dönüşün hemen ardından Sri Lanka'nın para birimi olan rupinin değeri düştü, ithal malları ve fiyatları üzerindeki denetim kaldırıldı, dış yatırım teşvik edildi. Üretimin yılda yüzde 7 artış gösterdiği, kayda değer başarıların elde edildiği 2 yılın ardından ülke ekonomisi yeniden büyük güçlükler içine girdi.

Eski Seylan, yeni Sri Lanka Hindistan'ın hemen güneyinde Hint Okyanusu ile Pasifik Okyanusu arasında yer alıyor.

Enflasyon oranı yüzde 30'u bulurken, ada halkının yarısına ayda aile başına 25 dolar düşüyor. Adanın, daha yoksul olan bu kesiminde, IMF'nin talebi üzerine, hükümetin yaptığı para yardımının kaldırılması ise, halkın yaşam düzeyini ciddi şekilde etkiledi.

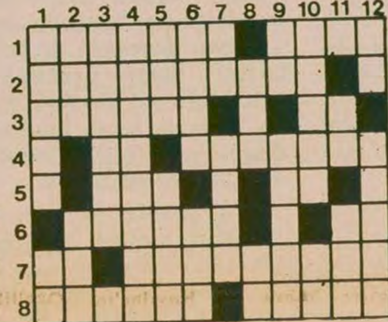
IMF, Sri Lanka'nın ekonomik durumunun, hükümetin kamu yatırımları üzerindeki programından dolayı sarsıldığını ileri sürüyor. Kamu yatırımı geçtiğimiz yıl tüm üretimin yüzde 15'ini oluşturuyordu. Bu arada hidroelektrik ve sulama projesi gibi bazı girişimlerin önümüzdeki yıllarda ekonominin durumunu iyileştirebileceği sanılıyor.

Öte yandan Devlet Başkanı Jayawardane, kendi "ekonomik mucizesinin" sembolü olan kamu çalışma programını kesmede isteksiz görülüyor. Gözlemciler, Jayawardane'nin tek seçeneğinin uluslararası bankalardan borç almak olduğunu ileri sürüyorlar.

Sri Lanka Devlet Başkanı Junius R. Jayewardene yemin töreninde

BULMACA

SOLDAN SAĞA : 1)Tat vermek için yemeklere katılan bitki tozları - Dünyanın en ünlü ağır siklet boksörü(soyadı) 2)Atletizmin bir dalı(iki kelime) 3)Fiyat çizelgesi - TERSİ kimyada osmiyumun simgesi 4)Alfabede ard arda gelen iki harf - İnşaat sahası ya da inşaat gereçlerinin saklandıkları yer 5)Kuzey Afrika'da bir devlet - TERSİ su (eski dil) 6)Sık sık tekrarlanarak usandıran - Sansar cinsinden kürkü değerli bir av hayvanı 7)Bir harfin okunuşu - Arası bozuk olan kişi yada devletleri uzlaştırmaya, barıştırmaya çalışan 8)Porselen yapımında kullanılan bir tür kil - Asker azığı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1)Askeri darbe ile devrilen ve idam edilen eski Pakistan Başbakanı - Kimyada talyumun simgesi 2)Üye - Vücudumuzun deri yoluyla attığı, zararlı maddeler bulunduran sıvı 3)Boş inanç 4)TERSİ bir cins tüfek 5)Bir mutfak eşyası - Bulaşıcı (eski dil) 6)Mikrobik hastalıklarda vücudumuzda yükselen - At ayakkabısı 7)Kimyada talyumun simgesi - TERSİ büyük dert, atlatılması güç sıkıntılı durum 8)Kıl diplerinin ve yağ bezlerinin iltihabi hastalığı - Bir müzik aleti 9)Santimetrenin kısa yazılışı - Ayakları yerden keserek havada yapılan dönme hareketi 10)TERSİ örnek - Özellikle Karadenizli yurttaşların kullandığı hayret veya sevinç belirten ünlem 11)Rey - Ağrı, sancı 12)Yüzyılın kısaltılmışı - Büyü (eski dil).

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1)Mihenk taşı 2)Alaka - İz - reS 3)Celali 4)Etiler - Ss 5)riS - MSP - Tr 6)Aş - tteİ - Ek 7)Cinayet - Leke 8)ımaryabrekeŞ.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Maceracı 2)İletişim 3)Halis - nA 4)ekaL - Kar 5)Nalet - Yy 6)İr - teA 7)Ti - Mttb 8)Aza - sE 9) spilE 10)ıraS - Ek 11)Teke 12) Esrarkeş.

Adana'dan bir okuyucuya cevap

sorular? cevaplar

FİLİPİN DEMOKRASİCİLİĞİ

SORU Filipin demokrasiciliği nedir?

CEVAP İkinci Dünya Savaşında Hitler'in yenilgiye uğratılmasından sonra ABD, dünyanın en güçlü emperyalist ülkesi haline geldi. ABD emperyalistleri Hitler'in çizmesini giydiler ve dünya hegemonyası peşinde koştular. ABD emperyalistleri, geri ülkelerin yanı sıra, Avrupa'nın ileri kapitalist ülkelerini bile baskıları altına aldılar.

ABD, o dönemde hegemonyası altına aldığı ülkelerde kendi parlamenter sistemine benzer sistemler kurulmasına önayak oluyor, kendi siyasi rejimini bu ülkelere model olarak getiriyordu. Bu rejimlerde bir parlamento olmakla birlikte, her şey ABD'nin ve bir avuç işbirlikçisinin çıkarlarına göre ayarlanmıştı. ABD'nin çıkarlarını zedeleyecek herhangi bir kıpırdanmanın üzerine faşist yöntemlerle yürünüyordu. Yani görünüşte "parlamento" ve "demokrasi" vardı, fakat özde ABD emperyalistlerinin ve işbirlikçilerinin çıkarlarını kollayan bir diktatörlük kurulmuştu. İşte bu modelin en tipik örneği, ABD'nin çok ağır hegemonyası altında olan bir Uzakdoğu ülkesinde, Filipinler'de uygulandı. Bu yüzden ABD'ci göstermelik demokrasi rejimlerine "Filipin demokrasiciliği" dendi. Aynı model 1950-1960 arasında Menderes döneminde Türkiye'de de uygulanmaya çalışılmıştır.

SORU IMF her ülkeye kredi açar mı?

CEVAP IMF'nin Türkiye gibi dışa bağımlı, az gelişmiş ülkeler açısından esas önemi uluslararası borçlanma işlemlerindeki rolünden kaynaklanmaktadır. IMF'nin kendisi bir kredi kuruluşudur. Belli bir sınırın üzerinde kredi verirken, borçlanan ülkeye karşı bazı şartlar ileri sürmektedir. Ancak IMF'nin bir ülkeye kredi açması, aynı zamanda bu ülkenin "borç verilebilir" bir ülke olduğunun göstergesidir. Bugün devletlerin yanı sıra birçok özel banka ve mali kuruluş başka ülke, devlet veya kuruluşlarına borç vermektedir. Özellikle son yıllarda birçok az gelişmiş ülkenin büyük ödemeler dengesi açıklarıyla karşılaşması geniş bir uluslararası borç ağının oluşmasına neden olmuştur. IMF ile anlaşma, bir ülkenin bu tür olanaklarından yararlanmasına imkan vermektedir. Siyaset adamlarımızın çok sözünü ettikleri "IMF'nin yeşil ışığı" deyimi bu durumu ifade etmektedir. IMF ile anlaşma bir anlamda anlaşan ülkenin aldığı borçları batırmayacak bir ülke olduğunun tescili demektir.

IMF'nin geri ülkelere karşı ileri sürdüğü koşullar ise genellikle bugün emperyalist dünya sisteminin yaşadığı buhranı geri ülkelerin sırtına yıkmaya yöneliktir. Geri ülkeye, ithalatını kısması, enflasyonu önlemesi önerilir. Bunun için de içeride talebin kısılması, gelir düzeyinin düşürülmesi, yatırımların durdurulması, örneğin sınai üretimden vazgeçilerek hammadde ve tarım ürünleri ihracatında uzmanlaşmaya yönelik ekonomi politikaları dayatılır. Türkiye'nin de bugün tatbik etmekte olduğu klasik "IMF reçetesi" budur.

IMF'nin izlediği politikalar bugün Batı açısından da bir çelişmeyi ifade etmektedir. Batı bir yandan Sovyet saldırganlığına karşı Üçüncü Dünya ile ve özellikle de Türkiye gibi stratejik önemi büyük ülkelerle uzlaşmak ihtiyacını hissetmekte, bir yandan da bu ülkelerde iç istikrarsızlığı artırıcı iktisadi politikalar önerebilmektedir. Batı'nın bu çelişmeli politikasına karşı mücadele edilmelidir. Bugünkü dünya şartlarında böyle bir mücadele için elverişli bir zemin vardır. Nitekim Türkiye'nin aldığı büyük miktarlardaki kredi ve gerçekleştirilen borç ertelemeleri sadece Demirel hükümetinin IMF'nin önerdiği ekonomik politikaları kabul etmesiyle açıklanamaz. Siyasi istikrarı sağlayabilen güçlü bir Türkiye'nin iktisadi alanda Batı'dan önemli iktisadi tavizler alması mümkündür.

«Fatsa Cumhuriyeti» Mantığı

(Baştarafı 1. sayfada)

Daha çarpıcı olanını söyleyelim. Bu "faşistleri kovma" işini bazı yerlerde bizzat faşistler yapıyor. Nasıl mı? Pazarcık'tan örnek vereceğim. Bu kasabamızda Alevi-Sünni gerginleşmesi üzerine, MHP'li faşistler Alevilerin çoğunlukta olduğu mahallelerde oturan Sünni yurttaşların evlerini geceleri bombalayıp, ertesi gün kendi hakim oldukları kesime göç etmelerini sağlıyorlardı. Böylece "faşistler" Alevi mahallelerden "kovulmuş" oluyordu. Bu kovma eylemi için devrimcilerin zahmete girmelerine de gerek kalmıyordu. Bu ikinci tür "faşist kovma" yalnız Pazarcık'ta görülmedi, Tunceli'nin Pınarlar bucağı, Çorum ve başka yerlerde de uygulandı.

Şurası açıktır: Kovma eylemleriyle büyütülen kamplaşma, halkın değil, MHP'nin yararınadır. MHP, devrimcilik adına yapılan, bu hatalı uygulama sayesinde, ikna edemediği birçok ılımlı insanı en sonunda kendi çizgisine çekebilmektedir. Hatalı tutum MHP'nin kendisini "kurtarıcı ve koruyucu" olarak göstermesine hizmet etmektedir. "Faşistleri kovmak" ciddi ciddi savunulan bir eylem biçimi olunca, "devrimci kovmak" da meşruluk kazanmaktadır. Herhangi bir eylem biçimini ya da yöntemini uygulamaya başlamadan önce sonuçlarını iyice hesaplamak gerekir. Bazı başıbozuk örgütler, hesabı kitabı hor gördükleri için böyle fuzuli işlere zaman ayırmıyorlar. İşin kötüsü bazı aklıbaşında olması gereken aydınlarımız da geniş bir şekilde düşünmeden başıbozuk örgütlerin mantığına kapılıyorlar.

Hem devletin "oligarşinin" elinde olduğunu söylemek, orduyu "oligarşinin ordusu" ilan etmek, hem de bazı insanları istediğiniz yerden kovabileceğinizi sanmak, bir mantık perişanlığı olmuyor mu? İnsanları kovmanın meşru ve olağan bir yöntem haline gelmesinden acaba kim zararlı çıkıyor? Dev Sol'un geçenlerde yayınladığı bir bildiri bu sorunun cevabını çok açık veriyor:

"Türkiye'nin birçok il ve kasabasında devrimcilere ve yurtseverlere hayat hakkı tanınmamaktadır. Örnek mi istersiniz? İşte Karadeniz şeridi, büyük bir kesimi faşistlerin kontrolüne girdi. İşte Orta Anadolu... İşte Ankara; devrimciler ancak ve ancak birkaç mahallede tutunabilmekteler. O da Alevi kökenli vatandaşların yoğunlukta olduğu yerlerdir."

'Devlet oligarşinin elinde fakat ülkede benim hükmüm geçer, istediğimi asarım, istediğimi kovarım' derseniz en sonunda böyle bildiriler yayınlamak zorunda kalırsınız.

Devrimcilerin yapması gereken, herkesin istediği yerde oturma özgürlüğünü savunmak, insanları kovmak gibi eylemleri herkesin gözünde geçersiz kılmak, uygulanamaz hale getirmektir.

Mao, Fatsa'daki "devrimciler" kadar hızlı olmadığı için olsa gerek, iç savaş sırasında ele geçirdiği esirleri serbest bırakıyor, üstelik ceplerine köylerine dönmeleri için yolluk ve harçlıklarını da koyuyordu. Eğer serbest bırakılanlar gerici orduya katılır ve yeniden esir alınırsa, aynı muamele tekrar ediliyordu.

Devrimci mantık başkadır, "Fatsa Cumhuriyeti" mantığı başkadır. İnsanların kovulması ve Türkiye'de bir iç göçün başlaması, yalnız MHP'lilerin değil, solcu kılığındaki derebeylerinin işine de gelmektedir. Falan kasaba ya da mahalleden "faşistleri kovarsın", halkın geri kalanını sindirirsin, biraz da sen hükmünü yürütürsün. Bir günün beyliği beyliktir. .

Bu kafayla kurulan beylik gerçekten "bir günün beyliği" olmaktadır. Ayrıca kafa beylik sınırları içine sıkışıp kaldığı için, bütün ülkede uygulanabilir yöntemler aramak diye bir kaygı yoktur. "Fatsa Cumhuriyeti" kafasının bir an için bütün Türkiye'de iktidar olduğunu düşününüz. MHP'ye oy veren 1 milyon insanı (çoluk çocuk 2-3 milyon eder) ne yapacaklardır? İran'a mı süreceklerdir, Yunanistan'a mı? Yoksa Karadeniz'e mi dökeceklerdir? Devrimcilik için Fatsa'nın ufuklarını aşan bir bakış açısı gerekmiyor mu? Kaldı ki bu 2-3 milyon insan bizim insanlarımızdır. Atsanız atamazsınız, satsanız satamazsınız. Bunları eğitmek, gerici fikirlerin etkisinden kurtarmak dışında çaremiz yoktur.

Bazı solcularımızın bu satırları okurken "eli kanlı faşistlerle koyun koyuna mı yaşayacağız yani" diyeceklerini biliyorum. Cinayet işleyenler, zorbalık yapanlar elbette cezalandırılmalıdır. Böyleleri halkın adaletinden kaçamayacaklardır. Fakat bugünkü gibi keyfi adam öldürmek, "faşistlere yardım ediyor" diye insanları kovmak, devrimci bir tutum değildir; burjuva demokrasisinin bile gerisine düşmektir.

"Kanunsuz suç olmaz" kuralı, ceza hukukunun temel ilkelerindendir. Bu ilke, feodalizmin keyfiliğine karşı burjuva-demokratik devrimin insanlığa kazandırdığı bir mevzidir.

Sosyalizm, özgürlükler açısından burjuva demokrasisinin gerisine düşmez, daha ileridir. Kanunsuz suç olamayacağı, her suçun bir tanımının yapılması gereği, sosyalistlerin vazgeçemeyeceği ve asla rafa kaldıramayacağı bir ilkedir. Devrimcilikle başıbozuk zorbalık birbirine karıştırılmamalıdır. Devrimci terör, keyfi cezalandırma değildir. Bir halk iktidarında da bütün suçların bir tanımı olacaktır. Hangi suçun cezası ölümdür, hangi suça ne ceza verilir, bunlar bazılarının keyfine göre belirlenmeyecektir.

"Fatsa Cumhuriyeti" kafasıyla Türkiye halkı kazanılamaz ve devrim yapılamaz.

Akçakale'de...

(Baştarafı 3. sayfada)

bir kanuni işlemi yerine getirmeden bankaca hazırlanan ticari senetle binlerce lira verilmektedir.

Kredi tahsis edilen MHP'liler haklarında banka yetkililerince "İstihbarat Bülteni" hazırlanmasının şart olduğu halde yetkililer tarafından keyfi olarak hazırlanmadığı bildirildi.

KANUNSUZ İŞLEMLE MHP'LİLERE ZİRAİ KREDİ VEREN MUHASEBECİ BANKA MÜDÜRLÜĞÜNE TERFİ ETTİRİLDİ

Nisan 1980 ayında MHP'lilere zirai kredi dağıtan Akçakale Ziraat Bankası Şube Muhasebecisi MHP'li Sadık Bayhan'ın kanunsuz işlemleri Ziraat Bankası Genel Müdürlüğüne intikal ettirilmiş Genel Müdürlükçe gönderilen müfettiş tarafından meydana çıkarılan yolsuzluk örtbas edilmişti. Yolsuzluğu örtbas edilen Muhasebeci ise Malatya'ya müdür olarak tayin edilmişti. MHP'li muhasebecinin Akçakale'den gönderilmesine tahammül edemeyen MHP'li toprak ağaları Ziraat Bankası Müdürü şefi ve memurlarının tayinlerini çıkartarak yeniden kredi sağlama olanakları yarattılar.

TOPRAK AĞALARINDA OLAN DEVLET ALACAĞI SÜRÜMCEMEDE BIRAKILIYOR

Toprak Tarım Reformu tarafından toprakları kamulaştırılan toprak ağaları, kamulaştırma bedellerini alırlarken, devlette olan borçlarının ilgili bankalarca kesilmesinin gerekliliği yasalarda belirtilmiştir.

Kamulaştırma bedellerini Akçakale Ziraat Bankasından alan Akçakale ilçesindeki toprak ağalarından keyfi olarak banka yetkililerince devlet alacağının kesilmediği, ilgililerin ise seyirci kaldıkları öğrenildi.

MHP'LİLER PTT'DE GÖREVLİ BİR MEMURU TEHDİT EDEREK İLÇEYİ TERKETMESİNİ İSTEDİLER

Öte yandan, MHP'liler tarafından kurtarılmış ilçe olarak isimlendirilen Akçakale ilçesi PTT'sinde çalışan 7 çocuk babası M. Ali Onuk isimli bir müstahdem MHP'liler tarafından ölümle tehdit edilerek ilçeyi terketmesi istenildi.

Kendisi ile görüştüğümüz Onuk, "Ölümle tehdit edenlerin isimlerini güvenlik kuvvetlerine versem bile hiç bir önlemin alınmayacağı gün gibi ortadadır. Çünkü Akçakale ilçesindeki güvenlik kuvvetleri taraf tutmaktadır" dedi. PTT Müstahdemi M. Ali Onuk'un MHP'liler tarafından tehdit edildiği PTT personelince doğrulandı. Can güvenliği sağlanamayan müstahdem akrabaları yardımıyla ilçeyi terketti.

Mugabe'nin...

(Baştarafı 3. sayfada)

olayı ile ülkenin bağımsızlığına kavuşmasından sonra ciddi bir bunalımla daha karşı karşıya kaldı.

Zimbabve kabinesinde Çalışma Bakanlığı yapan ve Mugabe'nin Zimbabve Afrika Ulusal Birlik Partisinin (ZANU) Genel Sekreteri Edgar Tekere, mahkeme tarafından önceki gece cinayetle suçlandı ve gözaltına alındı. Pazartesi günü başkent Salisbury'nin güneyinde beyaz çiftçi Gerald Adams'ı çiftliğinde öldürmekle suçlanan Tekere ile birlikte 15 kadar yardımcısının da aynı suçtan yargılanacakları bildirildi.

"Komando...

(Baştarafı 3. sayfada)

lerin anasını avradını sinkaf ederim" şeklinde bağırması da ilçe halkının nefretini topluyor.

BİR KÖY HALKININ TÜMÜ FALAKAYA YATIRILIYOR

Sıkıyönetimin ilanından sonra [illegible]başı'na gelen Yüzbaşının açıkça taraf tuttuğu ve solcu bilinen köy ve mahallelerde halk üzerinde baskı uyguladığı öğrenildi. Yüzbaşı bir defasında sırf solcu oldukları için Akçabel/Küçükperver köyünde yaşayan tüm halkı Gölbaşına getirerek falakaya yatırdıktan sonra serbest bıraktığı o günden bu yana da insanlara sokak ortasında bile dayak attığı ve halka açıkça küfrettiği bildirildi.

JANDARMA KIŞLASINDAKİ "ÜLKÜ" GECESİ

Ayrıca Yzb. Kılıç'ın sık sık toplantılar düzenlediği ve bu toplantılara tüm MHP'lilerin katıldığı belirtildi. Katılan MHP'liler arasında mahkumların ve kaçakların da bulunduğu ve geceler de MHP marşları ve "Serhat türküleri" söylendiği bildiriliyor.

"Fatsa'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

giydirilerek işkenceci olarak görevlendirildi. Konya Emniyet Müdürünün makam şoförü Bahattin Sarıbek Konya Emniyet Müdüründen izin alarak gönüllü olarak Fatsa'ya geldi ve işkenceci oldu."

"SİLAHLI AJANLARI YAKALADIĞIMIZDA KÜFÜR VE HAKARETE MARUZ KALDIK"

"Görev yaptığımız bir sırada silahlı üç kişiyi yakaladık. Sonradan ajan olduğunu öğrendiğimiz bu kişileri teslim etmek için Emniyete götürdüğümüzde, Emniyet Amiri Kemal Şahin, "Siz bunları getirerek görev yerinizi terkettiniz, hakkınızda rapor tutacağım" dedi. Kemal Şahin daha sonra bunlara dönerek bizim yanımızda, "Siz bu komünistlere neden yakalandınız? Bari onları öldürüp buraya gelseydiniz ya" şeklinde konuştu.

"Biz bu adamların üstünü aramak istediğimizde ise, bizimle birlikte Erzincan'dan gelen ekip Komiserimiz Orhan Candan, onların yakın arkadaşı olduğunu, kendisinin üst araması yaptığın ve bir şey bulamadığını söyledi. Biz inanmayıp üçünü de aradık ve üstlerinde silahları bulduk. Silahların ortaya çıkması üzerine Orhan Candan suç unsuru silahları almak için fiili saldırıda bulundu. Candan, bununla da kalmayarak, üç kişiyi Emniyetin kapısına kadar götürerek kaçırtmak istedi, ancak kapıda bulunan görevli tarafsız polisler buna engel oldular."

"FATSA'YI TERKETMEZSENİZ GEBERECEKSİNİZ"

"Emniyet Amiri ve bazı polislerin tutumu Fatsa'da cangüvenliğimizi yok etmişti. Son olarak Emniyet Amiri Kemal Şahin bize bağırarak, "Sizleri vurdurmak için Fatsa'nın en tehlikeli bölgesine göndereceğim. Geberdiğinizde de komünistlerin vurduğunu söyleyeceğim" dedi.

Fatsa'dan kaçan Bahattin Şenyurt, Hüseyin Ünlü, Namık Alkan, Hüseyin Demir, Kazım Daştan, Kadir Özkurt, Halim Yakabaşı, Mustafa Bahar, Abdurrahman Salman, Rıza Araz, A. Kadir Yanar ve Fikret Ünal isimli polis memurları açığa alınarak haklarında soruşturma açıldı.

İtiraf'ta adı...

(Baştarafı 1. sayfada)

bir sanık er ifadesinde "Kanalizasyon tamiri dolayısıyla getirilen kompresörlerin sesinden yararlandım. İsa ve Mustafa'nın kaldığı hücrenin çatısını tavandan deldim. Bir arkadaşım da iki tane asker elbisesi getirmişti. Açtığımız delikten İsa ve Mustafa'yı yukarıya çektik. Deliği çimentoyla sıvadık. Alttan da kaçıştan haberli ülkücüler, deliğin görülmemesi için bir mukavva koydular. Hapishanenin çatısından mahkemenin aralığına atladık. Mahkeme giriş ve çıkış kapısını gözetleyen iki kuledeki nöbetçiler suç ortağı ülküdaşlarımızdı. Bunların nöbet saati Hasan Yüzbaşım tarafından ayarlanmıştı. Mahkeme giriş-çıkış kapısından dışarı çıkarttığımız İsa ve Mustafa'yı iki numaralı Nizamiyenin tel örgüsüne kadar götürdük, orada Fatih Kirişçioğlu'nun idaresinde bir araba bekliyordu. İsa ve Mustafa'yı alarak, uzaklaştılar" dedi.

Firarın, Erdem Şenocak, Fatih Kirişçioğlu, Yaşar Yaralı ve Ertuğrul Kılıç tarafından planlandığı, Balgat katliamı davasından sanıkların avukatlığını üstlenen Yalçın İlikli ile Seyfettin Ercan'ın habercilik yaptıkları, hapishane içindeki uygulamanın ise Yüzbaşı Hasan Mesci tarafında gerçekleştirildiği öğrenildi.

Ayrıca sanıkların, askeri mahkemenin bir süre önce cezaevinin yanına taşınmış olmasının kaçışı kolaylaştırdığını söyledikleri belirlendi.

Gazetemizin Mamak firarından sonra başladığı, Ali Yurtaslan'ın İTİRAF'ı yayınında, sözkonusu isimlerin çok büyük kısmı yer almış, Yurtaslan, firarın bu isimler tarafından planlanmış ve gerçekleştirilmiş olabileceğini açıklamıştı.

MHP Merkezindeki adam itiraf'a devam ediyor 11

Ordu içindeki gizli teşkilat

(Baştarafı 1. sayfada)

MERKEZDEKİ adam Ali Yurtaslan'ın itirafının bugün yayınladığımız bölümü, MHP'nin orduya yönelik gizli faaliyetlerine ışık tutuyor. Açıklamalar, 16 Mart katliamında kullanılan ordu malı TNT'nin nasıl ve kimler tarafından katillerin eline verildiğini gösteriyor.

BASINDA ve kamuoyunda "Esrarengiz Yüzbaşı" olarak tanınan Mehmet Ali Çeviker MHP'lidir, Şimdi Mamak'ta subay koğuşundaki MHP'lilerin başkanlığını yapmaktadır.

"Yüzbaşı, Ökkeş Çokuçkun ve Gabriel Aktürk adlı bir Ermeniyle beraber bir şirket kurmuşlar. Bunlar MHP'ye silah ve patlayıcı madde temin ediyorlar. Ökkeş'le Yüzbaşıyı Gabriel tanıştırmış.. Malları getiren Ökkeş. Gabriel yüzde alıyor. Yanlarında bir de assubay vardı. Bu assubay, yüzbaşının yakalandığı günlerde İstanbul'da öldürüldü.

"Abdullah Çatlı ÜGD Ankara Şubesi Başkanıyken, Mahmut Korkmaz ve Nevzat Bor'la birlikte İstanbul'a gidiyor. Burada o zamanki ÜGD İstanbul Şubesi Başkanıyla buluşuyorlar. (Adı Mehmet Yıldız gibi bir isimdi.) Dört kişi Ökkeş'e gidiyorlar. Ökkeş bunları arabasıyla Aksaray'a kadar götürüyor. Daha sonra Abdullah'ı yüzbaşıyla tanıştırıyor. Abdullah bunlardan otomatik silah istiyor. Ökkeş silahları temin edeceğini söylüyor. Bunun üzerine Abdullah Ökkeş'e 115 bin TL. veriyor.

"Bu arada Ökkeş Abdullah'a yarım sandık kadar (25 adet civarında) TNT veriyor. "Bunları alın, size lazım olur" diyor. Tahrip kalıplarının tutarı olan 250 bin TL'yi sonra almak şartıyla Abdullah'la anlaşıyorlar. Ökkeş TNT'leri verirken Abdullah'a bunların nasıl geliştirileceğini de anlatmış. Bütün bunları daha sonra cezaevinde bir görüşmemizde bana Ökkeş anlattı. Ökkeş verdiği TNT'lerin 450'lik ile 750'lik arasında olduğunu söylüyordu. Bunlar askeri malzemelermiş. Bunlara Amerikan TNT'si de deniyormuş.

"Ökkeş Abdullah Çatlı ile mutabakatından sonra K. Maraş'a gidiyor. Buradan Abdullah'ın istediği otomatik silahları alacak. Bu arada Abdullah'ın aldığı TNT'ler ise şöyle paylaşılıyor: Abdullah bunların 4-5 tanesini İstanbul teşkilatına bırakıyor. Bir miktarını Ankara'ya getiriyor. Bir miktarını yüzbaşıya veriyor. Gerisini ise Ökkeş'te bırakıyor. Bunları bana Abdullah anlattı.

BUNLARDAN on tanesi Maraş'ta, Ökkeş'in üzerinde yakalanıyor. Üç tanesi yüzbaşının evinde ele geçiyor. Bir kısmı ise, kendini Emniyet'ten aşağı atarak intihar eden bir gencin üzerinde çıkıyor. Bu olay 1978 Nisan sonlarında veya Mayıs başlarında Ankara Emniyetinde meydana geldi. Bir kişi kendini pencereden aşağı attı ve öldü. Bunun kim olduğu anlaşılamadı. Oysa bu genç MHP'liydi. Abdullah TNT'lerin bir kısmını saklaması için bu çocuğa vermiş. Polisler de bunları bulmuşlar. Çocuk kendini aşağı atarken, "bunları kimin verdiğini kesinlikle söyleyemem" diye bağırmış.

"Abdullah'ın İstanbul'da bıraktığı TNT'lerden bir tanesi, bu yılın başlarında İstanbul ÜGD Şubesinde yapılan bir aramada ele geçti. Ayrıca İstanbul Üniversitesinin 16 Mart tarihinde bombalanmasında da bunlar kullanıldı. Bunu bana Abdullah söyledi. Ayrıca Ökkeş, gazetelerde İstanbul ÜGD'den çıkan bombayı görünce, "İşte bu benim verdiklerimden" dedi.

"Ökkeş'in yakalanması ise şöyle oldu: Ökkeş, Abdullah'tan aldığı parayla Maraş'a gidiyor. Yanında Mustafa ve Abdullah adlı iki kişi de var. Polisler arama yapınca, silahını çekerek yanındakilere "siz kaçın" diyor. Abdullah kaçıyor, Ökkeş yaralı olarak yakalanıyor. Sonra da Mustafa yakalanıyor." Bunların arkasından Ank[illegible] yüzbaşı da yakalandı.

"1979'un Haziran ayında Abdullah Çatlı beni çağırarak, Mehmet Ali Çeviker ve Ökkeş Çokuçkun adlı şahısların Ankara Kapalı Cezaevinde bulunduklarını, bunlarla kimseye hissettirmeden ilişki kurmamı istedi. Kendilerine maddi, manevi yönden destek olacağımızı, yalnız bunu kimsenin bilmemesi gerektiğini anlattı. Poliste nasıl ifade verdiklerini öğrenmemi istedi.

"Ben cezaevine giderek Yüzbaşı Çeviker ile görüştüm. Yanımızda Selahattin Arpacı da vardı. Bana Abdullah Çatlı ile İstanbul'da görüştüğünü söyledi. Ayrıca ordudan silah ve malzeme çıkartmak için ordu içinde bir teşkilat kurduklarını anlattı. Bu teşkilatın kurulmasında MHP milletvekili Necati Gültekin ve Baki Tuğ'dan yararlandıklarını söyledi. Kendisinin İstanbul'da öldürülen assubaya bağlı olduğunu, onun üstündekileri bilmediğini söyledi.

"Yüzbaşı Çeviker ayrıca ele geçmeyen malzemelerin İstanbul'da bir depoda bulunduğunu, istersek buranın adresini verebileceğini belirtti. "Belki nemden bozulabilirler. Gidin oradan malzemeleri alın" dedi ve bana deponun adresini verdi. Yüzbaşı ayrıca kendisinin bir eniştesi olduğunu, malları kendileriyle paylaşmak istediğini söyledi. Bizden onu korkutmamızı ve bu işten vazgeçirmemizi istedi. Yüzbaşı, Ökkeş'le konuşmamızı da söyledi.

"Bir keresinde Ökkeş'le görüşmemizde de bu depodan sözedildi. Ökkeş bana, "Kimseye güvenemiyorum. Sen Gabriyel'e git sor. Ejder Büyüksolak malların yerini değiştirmiş mi" dedi. Ben de Gabriyel'le bu durumu konuştum. Ben Ökkeş bunları soruyor deyince "Biz de ülkücüyüz. Ben İstanbul ÜGD Teşkilatına şu kadar yardım yaptım" diye söze başladı. Ejder Büyüksolak'ın bir kere yanına geldiğini, malların yerinde durduğunu söylediğini, kendisinin de bir daha yanına gelmemesini istediğini, polisin durumu öğreneceğinden korktuğunu anlattı.

"Bu adresin yerini şimdi tam olarak hatırlamıyorum. Ejder Büyüksolak gayet iyi bilir. Fakat hatırladığım kadarıyla, Aksaray'da MİSK binasının yakınında, karakolun hemen karşısındaydı. Üç katlı bir evdi. Depo bunun zemin katındaydı. Deponun kepenkleri kapalı bulunuyormuş. Hatırımda kaldığına göre numarası 38/c gibi bir şeydi. Burayı Ökkeş kiralamış. Depo malzeme doluymuş.

"Ben bu adresi ne Abdullah Çatlı'ya, ne de başka bir kimseye vermedim. Selahattin Arpacı adresi kaybetmememi, iyi saklamamı istedi. Bu depoda 250 adet o zaman gazetelerin de belirttiği gibi, İstanbul'u havaya uçuracak şiddette TNT bulunduğu söylenmişti. Ayrıca MİT, polis, askeriye hepsi bunların peşindeydi. Başıma bela almaktan korktuğum için adresi kimseye vermedim.

YÜZBAŞI Çeviker'in, Ökkeş ve Gabriel'le birlikte bir şirket kurduklarını biliyorum. Fakat bunun adını bilmiyorum.

"Yüzbaşı Çeviker cezaevinde MHP'li olarak geçiniyordu. Bizimkilerin sırtından yaşıyordu. Bizden para çekmek için, sürekli, "Maddi durumum çok kötü" diye sızlanıyordu. Teşkilattan aldığı paralara karşılık o da ülkücüleri take vando çalıştırıyordu. Hatta bir ara subay koğuşunda başkanlık bile yaptı.

"1979 Haziranından sonra onunla cezaevinde bir kaç kere görüştüm. Neredeyse kafayı bozmuş gibi bir durumu vardı. Söyledikleri birbirini tutmuyordu. "Başbuğ'a albay rütbesini ben verdim" gibi saçma sapan laflar ediyordu.

"Bu daha sonra arkadaşlara şantaj yapmaya başlamış. Selahattin Arpacı'ya "Artık dayanamayacağım, konuşacağım" gibi sözler sarfetmiş. Selahattin raporunda bu durumu bana yazdı. Ben de Abdullah'a anlattım. O da bu konuyu Muhsin Yazıcıoğlu ile konuşmuş. Abdullah bana, "Bu işi ne şekilde hallederseniz halledin. Ağzını kapatın" dedi. Ben de Selahattin'e söyledim. "Tamam, biri ağır ceza alsın, biz işi hallederiz" dedi. Sonra Çeviker Sivas Cezaevine nakledildi.

"Yüzbaşı Ankara'da bir evde yakalandı. Bunun evinde yakalandığı kadın, halen Ol'de veya Şehrazat'ta konsomatris olarak çalışıyor. Şu anda yüzbaşının kardeşi Şerafettin ile birliktedir.

"Ökkeş'in bir kaç tane şirketi vardır. Bunlardan biri Uçkun Nakliyat'tır. Bunun İstanbul ve Maraş'ta yazıhaneleri vardır. Maraş'ta Uçkun Taksi buna aittir. Ayrıca İstanbul Kadırga'da kumarhanesi vardır. Ökkeş şu anda Mamak Askeri Cezaevinde yatmaktadır. Şu anda İstanbul'da bulunan Übeyde Karaman adlı bir kadın Ökkeş'in yardımcısı ve mal taşıyanıdır. Fakat kendisiyle ilgili hiç bir suçlama yoktur."

GABRİYEL Aktürk ile tanışmam bir tesadüf sonucudur. İkimiz beraber mahkemeye çıkarıldık. Her nasıl olduysa ikimizi aynı suçtan göstermişlerdi. Bizim hazırlattığımız sahte evrakın bir kaçını o yapmış şeklinde gösteriyorlardı. Oysa onun bu işlerle hiç bir ilgisi yoktu. Kendisine Ökkeş'in yanında yattığımı söyledim. Biraz sohbet ettik. Gabriyel o zaman dışardaydı. Esrarengiz Yüzbaşıya devamlı para gönderiyordu. Yıllık 500 bin TL. kadar para gönderiyordu. Yüzbaşının konuşmasından korkarak onu devamlı pohpohluyor ve destekliyordu.

"Gabriyel elmas kaçakçısıydı. Ayrıca Ökkeş, döviz kaçakçılığı yaptığını da söyledi. İstanbul'da Kapalıçarşı'da kuyumcu dükkanı vardı. Piyerloti'de de evi vardı. Kendisi yeraltı dünyasıyla ilişkilidir. Ökkeş'in bana anlattığına göre, kayınbabası İstanbul bölgesinin en büyük kaçakçısıymış. Gabriyel'in ayrıca Lübnan ve Brüksel'de de ortakları varmış.

"Ökkeş genellikle işlerini Gabriyel'le birlikte yapmış. Fakat yakalandıkları zaman suçu hep Ökkeş üzerine almış, Gabriyel dışarda kalmış. Kendisi çok kurnazdır ve epey yükseklerde ilişkileri olduğunu tahmin ediyorum. Gabriyel şebeke başlarından biriydi. Fakat tabii ki, onun da üstünde birileri vardı. Polis bütün uğraşmalarına rağmen bunu konuşturamadı.

Ökkeş bana Gabriyel'in gizli Ermeni örgütleriyle ilişkisi olduğunu söylemişti. Fakat Ökkeş, Gabriyel'in kendisine bu ilişkileri anlatmaktan çekindiğini söylüyordu.

"Gabriyel cezaevinde gözüne kestirdiklerine iş teklif ediyordu. Bunlardan biri Celalettin Ergüder idi. Celalettin, Abdullah Çatlı'nın adamlarındandı. Üç kahve tarama olayından dolayı iki tane müebbet almıştı. Gabriyel ona, dışarda grubu olup olmadığını sormuş. Eğer grubun varsa beraber iş yapalım demiş. "Sana yurt dışından gelen bir kaç parti malın adresini vereyim, yarı yarıya kırışırız" demiş. Gabriyel'in böyle teklifte bulunduğu şahıslar çok azdır. Güvenmediklerine hiç bir konuda açılmaz.

"Ben bir kere İstanbul'a gittiğimde Kazım Ayaydın'a Gabriyel'i tanıyıp tanımadıklarını sordum. O da bana Gabriyel'in devamlı kendilerine yardım ettiğini söyledi.

"Bir kere de Gabriyel'e, Ökkeş'in Abdullah Çatlı ile ilgili anlattıklarının doğru olup olmadığını sordum. Biz Ökkeş'e devamlı yardım ediyorduk. Amacım onun anlattıklarının doğru olup olmadığını araştırmaktı. Yani bizi aldatıp aldatmadığını öğrenmek için Gabriyel'den araştırdım. O da yukardan beri anlattığım konularda, Ökkeş'in söylediklerinin hemen aynısını anlattı.

"Ejder, Ökkeş'in sağ kolu olarak bilinir. Bu da Maraşlıdır. Bir ara Maraş Yurdunda kalıyordu. Bu sırada Maraş Yurdu Başkanlığı yaptı. İstanbul'daki ülkücülerin ileri gelenlerindendir. Kendisi Maraşlı Ejder olarak tanınır. Elinin iki parmağının eksik olduğunu zannediyorum. Ejder bu anlattıklarımın teferruatını bilir. Halen kendisi hakkında arama kararı olduğunu sanmıyorum.

Ejder Kadırga'da bir kumarhanenin veya çay bahçesinin başında bulunur. Bu bölgeden haraç toplar. Ökkeş elinde ÜGD'nin işine yarayacak malzemeler bulunduğu zaman, bunları ÜGD'ye aktarmak için Ejder'e teklifte bulunur. Bunların ÜGD'ye aktarılmasını Ejder sağlar."

OKUYUCULARIMIZA

Çok sayıda yurttaş, gazetemize başvurarak yayınlamakta olduğumuz Ali Yurtaslan'ın "itiraf"larının eski sayılarını temin etmek istemektedirler. Bu konuda gazetemizin 3. sayfasında adresleri belirtilen bürolarımızdan geçmiş sayıları temin edilebileceğiniz gibi, İstanbul adresine postayla başvurarak, eski sayıların her biri için 15 TL'lik posta pulu yollayarak da isteyebilirsiniz.

İtiraf...

(Baştarafı 1. sayfada)

nan TNT'lerin bir kısmının ÜGD Ankara Şubesi Başkanı Abdullah Çatlı tarafından İstanbul ÜGD Merkezine bırakıldığı ve bunlardan birinin 16 Aralık 1979 tarihinde MHP İstanbul İl binasında yapılan aramada bulunduğu açıklanıyor.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının 18 Aralık 1979 tarihinde yapmış olduğu açıklamada da MHP İstanbul İl binasında bulunan silah ve patlayıcı maddeleri şöyle sıralamıştı:

"a) Bir TNT kalıbı,

b) 4 adet değişik çaplı ve markada tabanca.

c) Üç adet tabanca yedek namlusu,

d) 15 adet dinamit lokumu ve 150 fünye

e) 324 adet çeşitli çapta mermi."

D.Demir yolları...

(Baştarafı 3. sayfada)

iple boğularak öldürülmüş bir işçinin cesedi bulundu. Cesedin Kars doğumlu Niyazi Dilbay'a ait olduğu belirlendi. Olayla ilgili soruşturma sürüyor.

ADANA'DA BİR GENÇ ÖLDÜRÜLDÜ

Adana Denizli Mahallesindeki evine gitmekte olan Turgay Kurt adlı bir genç kimlikleri belirlenemeyen 4 saldırganın açtığı ateş sonucu vurularak öldürüldü. Yetkililer katillerin kimliklerinin belirlenmesine çalışıldığını belirttiler.

Yüzbaşı Çeviker...

(Baştarafı 1. sayfada)

kalanması üzerine verdiği ifade Yüzbaşı Mehmet Ali Çeviker'i ele vermiş ve onun Çankaya Pilot sokaktaki evinde yapılan arama sonucu üç adet TNT, 102 tane dinamit kapsülü yakalanmıştı. Kamuoyunda Esrarengiz Yüzbaşı adıyla tanınan Yüzbaşı Mehmet Ali Çeviker gözaltında iken, İstanbul Kartal Soğanlık'ta Mehmet Balcı isimli bir assubay öldürülmüştü. Mehmet Balcı evine gelen bir kişi tarafından 'hasta var, onu arabanla hastaneye götürür müsün' denilerek evinden alınmış ve Yakacık civarında arabaya binen iki kişi tarafından kurşun yağmuruna tutularak öldürülmüştü.

Bu olayların üzerinden kısa bir süre geçmesinden sonra basında Mehmet Ali Çeviker'in assubayla ilişkisi üzerinde durulmuştu. Bu arada bir gazetede yer alan bir habere göre, Emniyet Müdürlüğü dedektiflerinden biri, Maltepe'deki Zırhlı Tugay'a giderek orada yaptığı incelemelerde Çeviker'le assubay Mehmet Balcı arasında bir ilişki üzerinde durarak bu konuda bir rapor hazırladığını bildiriyordu.

TİYATRO

Tahir Özçelik

TİYATRO KİTAPLARI ÜSTÜNE (2)

Yaşayan Tiyatro

Geçen yazımızda (*) Türkiye'deki tiyatro kitapları yayınına ilişkin düşüncelerimizi kısaca belirtmiştik.

Bu haftadan itibaren, tiyatro konusunda yönlendirici bilgiler edinmek ve kitaplığını tamamlamak isteyen okurlarımız için yararlı olacağına inandığımız kitaplardan birkaçını tanıtmaya çalışacağız.

"Yaşayan Tiyatro" : (Çağdaş Yay. 1976). Şimdilerde Ege Üniversitesi Öğretim Üyesi olan Prof. Dr. Özdemir Nutku'nun, 1960'lardan 1976'ya dek dergi ve gazetelerde çıkmış, biri bildiri özeti olan çeşitli konularda 40 yazısını içeren bu yapıt, edebiyatın deneme türü gibi, tiyatro sanatının da bellibaşlı sorunlarını ele almakta ve bu sorunların özünü irdelemektedir.

Bir bilim adamı olmasına ve söylediği her sözü bilimsellik sınırları içinde söylemeye özen göstermesine karşın Nutku'nun anlatımında, çoğu kürsü sahiplerinin çok bilmiş katılığını ve kapalılığını değil, iyi bir köşe yazarının duru kıvraklığını buluruz, her zaman. Bu yüzden öbür yapıtları gibi, "Yaşayan Tiyatro" da öncelikle ortalama okura bile açık, sahne sanatlarıyla yakın ilişkisi bulunanlar içinse, genelde bilgilerini tazeleyici ve yargılarını yeniden gözden geçirmelerini sağlayıcı niteliktedir.

Prof. Nutku'nun bir özelliği de, ele aldığı konuları güncel sorunlardan soyutlamadan, aralarındaki neden-sonuç bağlantısına doğru teşhis koymaya önem vermesi.

"Yaşayan Tiyatro"daki yazılardan gelişigüzel birkaç alıntının, yapıtı okurlarımıza yaklaştırmaya yeterli olacağı kanısındayız.

"Bu ticari-sanat eyleminin bir başka zararı da, popüler niteliğinden yararlanıldığı için, gerçek halk sanatıymış gibi halka yutturulmaya çalışılmasıdır. Para gücüyle ortaya çıkan bu ticari-sanat, her fırsatta "halk" sözcüğü kullanılarak piyasaya sürülür. Buna en güzel örnekler, büyük kentlerimizde "halk tiyatrosu" ya da "halk oyunu" olarak reklamları yapılan eylemlerdir. Oysa halk sanatı bir toplumun yapısını, kişiliğini ve kültürünü besleyen, o toplumun kültür yaşamını ateşleyen en önemli sanat kesimidir. Halk sanatı, halkın içinden kopan, içten bir anlatımı içeren bir veridir, ne yazık ki varlıklı sınıfın egemenliğine dokununca kötülenir, baskı altına alınır, hatta yadsınır. Ama çoğu kez buna gerek kalmaz, ucuz bir yolda popülarize edilmiş ticari-sanat, dikkat edilmediği sürece, halk sanatı olarak piyasaya sürülür ve gerçek halk sanatı böylece arka düzeyde bırakılır." (Sanat ve Özgürlük, s. 15).

"Toplumcu, yani devrimci tiyatroyu etkin kılabilmek için ne yapmalıyız? Kanımca, işe en önce seyirci sorunundan başlamak doğru olur. Tiyatronun bizzat içinde olan seyirci yetiştirmekle, tiyatronun bütünlüğü sağlanabilecek ve tiyatro ancak o zaman gerçek işlevsel niteliğini elde edebilecektir. Bunun için, ülkemizin sınıfsal yapısını unutmadan ve halk ile tiyatro arasında ne gibi engellerin konulmuş olduğunu bilerek halka yönelme stratejisini saptamamız zorunludur." (Toplumcu Tiyatronun Halka Yönelme Stratejisi Ne Olmalıdır? s. 42).

"Ulusal bağımsızlık her şeyden önce kültür bağımsızlığı ile varolur. Kültür bağımsızlığı ise dünyanın malı olmuş birtakım yabancı yapıtları yadsımakla değil, o yapıtları kendi kültür gelişimi içinde değerlendirmekle ortaya çıkar. Kültür gelişimimiz içinde vardığımız noktayı saptayabilmemiz için, kendi kültür tarihimizi birkaç aydının belleğinde değil, halk eğitiminin temelinde yaşatabilmemiz gerekmektedir. Ne var ki, özentilerle, benzetmelerle kendi ulusal kimliğini yozlaştıran bir eğitim yöntemi içinde halkın kendi kültür bilinci de yokolmakta, yıkılmaktadır." (Kültür Emperyalizmi Üzerine, s. 62)

"Türk tiyatrosunun daha birçok alanında gördüğümüz yöntemsizlik ve dağınıklık kendini en çok tiyatro yönetmeninin çalışmasında hissettirmektedir. Çünkü bütün tiyatro birimlerini bir araya toplayan, çeşitli sanat kollarını bir amaç için, uyumlu bir biçimde ve estetik bir bütünlük içinde kaynaştırması gereken yönetmen henüz ortada yoksa, o tiyatronun birçok yanı da aksayacaktır. (. . .) Üretimi bu topluma yararlı bir duruma getirebilmek için, bir fabrika görünümünde olan tiyatronun kollektif çalışmasını artık bilime, tekniğe ve yönteme dayamanın zamanıdır." (Tiyatro Yönetmeninin Eğitimi, s. 151)

"Ülkemizde amatör toplulukların önemi gittikçe daha da artmaktadır. Öz kaynaklarımıza dönüş amatörlerle başlamıştır. Uzun bir süreden beri Batının taklidinden öteye gitmeyen profesyonel tiyatrolara karşı, amatörler modern yöntemlerle geleneksel Türk tiyatrosu üzerinde denemelere girişmişlerdir. Hatta denilebilir ki, o kırık dökük oyunculuk içinde, gerçek Türk tiyatrosunu kuranlar, işlerini bilerek yürüten amatörlerdir. Öbür yanda profesyonel ve ödenekli tiyatrolar büyük şehirlerde toplanmışken, amatörler tiyatro olmayan yerlere giderek yurt çapında kültür kalkınmasının öncülüğünü yapmaktadırlar." (Amatörlük Ve Yaratıcılık, 215)

Bu alıntıları daha çoğaltabiliriz ve her seferinde karşımıza –Hangi yönden bakarsak bakalım – birtakım doğru teşhisler, doğru öneriler ve çözüm yolları çıkar.

Milliyetçi sağ ile terör birimlerini oluşturanlar, bunları bilmedikleri, anlamadıkları, bilecek, anlayacak yapıya sahip olmadıkları içindir ki tiyatro yapamazlar, ama tiyatro yıkabilirler.

(*) Aydınlık, 25 Temmuz 1980

"Görüyorum ki tiyatroya ilişkin yazılarımın çoğu yanlış anlaşılıyor. Bunu, özellikle düşüncelerimin doğruluğunu bildiren mektuplardan ve yayımlanan yazılardan çıkarıyorum." (Brecht)

●●●

Brecht' i anlamak-3

Brecht'in eşi Helena Weigel, "Cesaret Ana ve Çocukları" oyununda.

Brecht'te siyasi öz

Mert Egemen

ALMANYA, 1914 yılında, Birinci Dünya savaşına "Almanya Bütün Ulusların Üstündedir" sloganı ile girdiğinde, İmparator Wilhelm halkın üzerinde büyük bir baskı kurmayı başarmış ve bu slogandan ayrı düşünenleri vatan haini ilan ederek kısa bir süre için "Büyük Almanya" şovenizmini hakim kılmıştı. Almanya Birinci Dünya Savaşından enkaz halinde çıkınca olanları kavrayamayan ve dünya savaşının tahlilini yapacak tarihsel bilinçten yoksun olan Alman halkı büyük bir umutsuzluğa ve yılgınlığa kapılmıştı. Düzene ve onun sloganlarına olan kör inançları yıkılmış fakat yıkılanın yerine neyi koyacağını bilemediğinden kendini umutsuzluğun ve yılgınlığın içinde buluvermişlerdi.

İşte Brecht'in ilk dönemi böyle karmaşık bir ortamdan besleniyordu. Görüşleri genellikle anarşist ya da nikilist olarak adlandırabileceğimiz şeylerdi. Bu anarşist yazım döneminin "Baden Öğretici Oyunu"nu (1929) ya da "Evet Diyen" (1930) adlı oyununu yazdığı tarihlere kadar sürdüğünü söyleyebiliriz. Ülkemizde Brecht üzerine yazılanlardan bir kısmında bu gençlik döneminin görüşlerini Brecht'in tüm yaşamı için genelleştirme anlayışı var. Örneğin "Oyun" dergisinin 12. sayısında Lerzan Yılmaz adlı yazar Brecht'in lise döneminde yazdığı bir kompozisyon ödevinden hareketle "Her insanın kendi yaşamını yurdundan daha çok seveceği" düşüncesinde olduğunu övgüyle dile getiriyor ve Marksist olduktan sonra da "Savaşın perde arkasında yatan gerçeklerini ve getirdiklerini uzun uzun işleyecektir" diyerek Brecht'in savaş konusundaki gerçek görüşlerini aktarmadan konuyu bağlıyor. Bu yazıyı okuyan her insan Brecht'i yurt savunmasına karşı çıkan bir anarşist olarak tanıyacaktır. Oysa Brecht'in 1930'lardan sonraki 2. dönemi (Özellikle 1933'de Nasyonal Sosyalistlerin iktidara gelişinden sonra) Hitler emperyalizmi ile mücadele içinde geçmiştir. Tüm oyunları Alman emperyalistlerini yıpratmak için yazmış bir yurtseverdir Brecht. "Carrar Ana'nın Silahları" adlı oyununda Carrar Ana'nın yurdunu Hitler'in uşaklarına karşı savunmak için silahlarını kendi eliyle oğullarına verdiğini görürüz. "Galile"de ise baskı rejimlerinin tüm özgür araştırma ve bilimsel incelemeyi nasıl esaret altına aldığını aktarıyordu. "Arturo Ui'nin Önlenebilir Yükselişi" ile "Hitler Rejiminin Korku ve Sefaleti" adlı oyunları Alman emperyalizminin çökme sürecinde ağır top görevi üstlenmişti.

Brecht'in yurttaşlarını emperyalist Alman ordusuna katılmamaya ve Hitler ordusuna karşı çıkmaya çağırması kadar doğru bir anlayış olamazdı. Ama bu anlayışı bugün ülkemize monte etmeye çalışmak, Brecht'in emperyalist Alman ordusuna karşı yazdıklarını Türkiye ordusuna karşı kullanmaya çalışmak Türkiye'nin milli savunmasını Rusya'ya karşı zayıflatmak için uğraşan revizyonistlerin bilinçli çabalarından kaynaklanmaktadır. (Genco Erkal'ın "Brecht Kabare"sinde bu çabayı gözlemiştik.)

Brecht'in Almanya'nın emperyalist ordu gücünü yıpratmak için yazdığı tüm yazılar ve şiirler bugün saldırgan Sovyet-sosyal emperyalizmine karşı kullanılmalıdır. Brecht'i günümüzde yaşatacak anlayış da ancak bu olabilir.

Örneğin:

"General senin tankın güçlü bir araç...
Yerle bir eder ormanı,
Ufalar geçer yüz insanı.
Ama bir kusur var,
Mutlak bir sürücüyle kalkar.
General senin uçağın çok hızlı
Hızlı uçar fırtınadan...
Filden çok taşır.
Ama bir kusuru var,
Mutlak bir sürücüyle havalanır.
General, insanoğlu çok işe yarar...
İstersen vurur, istersen öldürür.
Ama, çok büyük bir kusur var...
Düşünür."

Brecht'in bu şiiri bugün, Kamboçya halkına saldıran Vietnam askerlerine, Afganistan'ı işgal eden Rus askerlerine karşı okunmalıdır.

"Adam Adamdır". "Şuayk'ın Hitler ile Tarihi Karşılaşması" gibi oyunları bugün dünyanın baş belası Sovyet sosyal-emperyalizmi hedef alınarak sahnelenmelidir. Çağımızın tiyatrosu bugün devrimcilere böyle görevler yüklemektedir. Bundan Brecht'in oyunlarını yeniden yazmak, şiirlerini değiştirmek gibi haddimize düşmeyen yollar önerdiğim kanısı çıkmasın.

Bugün emperyalizmi hedef alan oyunlar halkımızın kafasında gerçek yerini bulmakta güçlük çekmeyecektir. Brecht tüm oyunlarında parmağını bir "ana çelişme"ye basmış ve olaylar ne kadar karışık olursa olsun, diğer çelişmeleri o ana çelişmeye tabi kılarak ürünlerini yaratmıştır. Bugün Brecht'in bu çelişmeleri tayin etmekteki usta tutumunun son dönemlerinde Mao Zedung'u incelemesinden kaynaklandığını biliyoruz.

SİYASİ YANILGILAR

BRECHT'in oyunlarının siyasi özü her ne kadar anti-faşist ve anti-emperyalist karakterde ise de, Brecht tüm yapıtlarında akla-karayı karşı karşıya koymuş, (burjuvazi-proletarya) bu iki rengin arasındaki renkleri görememiştir. Yapıtlarında küçük esnafa, küçük burjuvaziye yıkıcı saldırı gözlenir. Proleter olmayan her şeyi burjuva ilan eden fikirler taşır. Oyunlarının hemen hemen tümünde faşizmle kapitalizm aynı şeyler gibi görünmekte ve kapitalizmle mücadelenin faşizmle mücadele olduğunu söylemektedir. Brecht o tarihlerde Alman Komünist Partisinde hakim olan yanlış fikirlerden etkilenmiş, mücadelenin faşizme karşı anti-faşist tüm unsurların mücadelesi değil, kapitalistlerle proletarya arasında olduğunu savunmuştur. Oyunlarını sahnelerken bu anlayışların dikkate alınması ve yönetmenin o günlerde Almanya'da yaşanan mücadeledeki yanılgıları doğru yorumlaması gerekmektedir.

Görüldüğü gibi Brecht'in oyunlarının siyasi özünü incelediğimizde yaşadığı dönemin devrimcilerinin düştüğü hatalara onun da sık sık saplandığına tanık oluyoruz. Brecht'in ne "Diyalektik Tiyatro" ne "Epik Tiyatro" kuramı, ne de yazdığı oyunlar, sahne yönetimi "eksiksiz", "aşılmaz" şeyler değildir. Kendi deyimiyle "Modern tiyatro uğrunda yapılan en geniş ve en ileri denemelerdir" ve bu denemelerin bugün "politika, felsefe, bilim ve sanat alanındaki zorlukları yenerek" ileriye gitmesi gerekmektedir. Bu hayatın içinde yaşanan sürekli değişimin gereğidir.

Gelecek hafta, Brecht'i ele alan son yazımızda onun "diyalektik tiyatro" kuramı üzerinde duracağız.

Brecht'in "Arturo Ui'nin Önlenebilir Yükselişi" oyunu ülkemizde de birkaç kez sergilendi.

İLK KAHRAMAN
PROMETE
METİN İLKİN

29
Dokununca ayağında zincire
yandı elleri
yüreği yandı burkuldu
görüyordu bu tutsak bedenin içinde
o yüce ruh özgürdü

Sonra düşündü
Promete yenilseydi eğer
Promete yolunda biri daha
yani kendisi
Herkül
çıkmazdı ki
demek bir bir daha
böyle çoğalacaklardı

30
Kartalın görev saati gelince
Kartal ölümüne geldi
Sürgit zulüm sürgit kötülük
vahşet, işkence
bitecekti

Herkül
yüreğinde iyi günler umudu
gözlerinde hınç
gerdi yayı, gerdi, gerdi
koyverdi oku
Kötü bir düş gibi kartal
siliniverdi

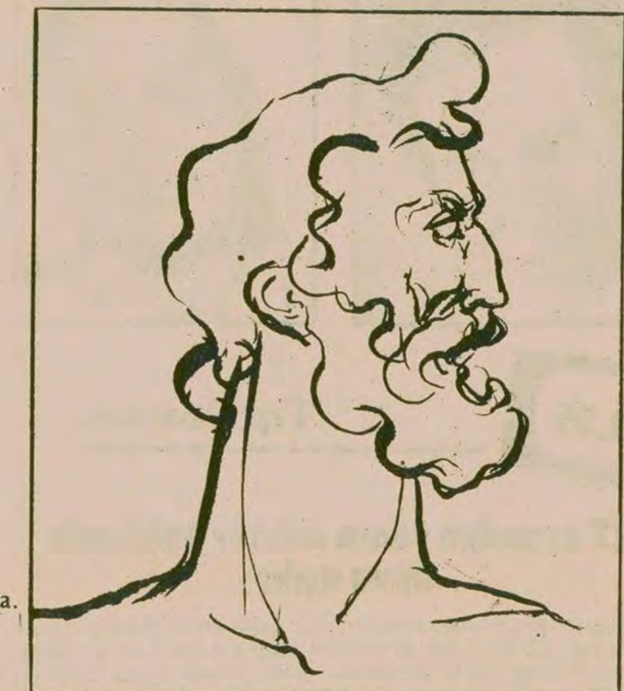
31
"Oh be" dedi bir
"Bir kara gölgeyi hakladık
Bunca yıldır korkanlar
görün ki biz başladık"
Sonra başladı zincirleri
kırmaya birer birer
çekti aldı göğsünden
o çakılı çiviyi

Promete zincirden
kurtarınca elini
uzattı yoldaşına
"Herkül, hoşgeldin," dedi.

32
Durumu gördü Zeus
düşündü kara kara
verdiği cezalar ve de işkene
o tutsak bedenin giremedi ruhuna
hem de o görkemli ruh
Herkül'ü de çekti
çekti kendi yanına

Demek ki ikisini de
cezalandırsa baştan
üçüncüsü çıkacak
dördüncü, beşinci de
vazgeçti cezalardan

33
Promete güneşe
ve toprağa ve suya
ve ıpıl ıpıl üzümlerin arasında
ve kentlerde
gülen, koşan, okuyan, öğrenen
çocuklara baktı
sevgiyi gördü
"Günaydın" dedi
kardeşliği gördü beğendi
özgürlük ki o hiç vazgeçilmeyen
özgürdü
Ve mutlu bir gülümseme dudaklarında.
dedi ki çocuklara
"Tanrı sizsiniz"

BİTTİ

"Müfettişler Müfettişi"nden bir sahne

«Müfettişler Müfettişi»nin gösterileri, Ankara Gençlik Parkında sürüyor

Ankara Halk Tiyatrosu topluluğunun Orhan Kemal'in romanından uyarladığı "Müfettişler Müfettişi" oyununun gösterileri Ankara Gençlik Parkı Açık Hava Tiyatrosunda sürüyor.

Erkan Yücel'in oyunlaştırıp başrolünü oynadığı "Müfettişler Müfettişi" dolandırıcı bir müfettişin çevresinde bir kasaba yaşantısını çeşitli sınıflarıyla irdeliyor. Müzikli bir güldürü niteliğindeki oyunda müfettişi Fuat Çiyiltepe canlandırıyor. Diğer başlıca, rolleri Sinan Bengier, Tevfik Yapıcı, Sema Töleğen, Hasan Yıldırım, Mualla Cengiz paylaşıyorlar. Oyunun müzikleri Diler Edeperi'ye ait.

Ankara Halk Tiyatrosunun oynandığı her yerde büyük ilgi uyandıran bu başarılı Orhan Kemal uyarlaması, Gençlik Parkında 18 Ağustos tarihine kadar ara vermeksizin her akşam 20.30'da sergilenecek.

Maksat sohbet kahve bahane

RAMAZAN'lık
GAZANFER ERYUKSEL

Peçevi tarihine göre, kahvenin İstanbul'da kullanılmaya başladığı tarih 1554 yılıdır. O zamana kadar İstanbul'da ne kahve varmış, ne kahvehane. O tarihte Halep'ten Hakim, Şam'dan Şems adında iki kişi gelip Tahtakale'de birer dükkan açmışlar. Buraya gelen keyif ehilleri kâtipler, şairler ve devrin ileri gelenleri tavla, satranç oynayıp söyleşir, kitap okurlarmış.

Elin ağzı torba değil ki büzesin. O devrin yobazları basmışlar feryadı. Her zamanki gibi yeni olan birşeye karşı çıkıp, "Kömür derecesine varan bir maddenin kullanılması haramdır" deyu fetva vermişler. Yine de kahvenin halk arasında kullanılmasına, sevilmesine ve yayılmasına engel olamamışlar.

Kahvehaneler günümüzde de var olan kurumlar. Zaman içinde çeşitli biçimlere bürünerek sürdürmüşler yaşamlarını: 1. Esnaf grubunun toplandığı ve iş bulduğu kahveler. Örnek, çalgıcı kahveleri, figüran kahveleri... 2. Çoğunlukla mahalle aralarında emeklilerin ve mahalle sakinlerinin gittiği kahveler. 3. Bugün yaşamayan tulumbacı kahveleri. 4. Yine bugün yaşamayan meddahların, aşıkların hikayeler anlattığı semai kahveleri. 5. Gezinti yerlerinde yazın gazino, kışın ise semt sakinlerine kahve görevi yapan yerler. Örnek, Kanlıca'da iskelenin hemen yanındaki kahvehane. Örnekler çoğaltılabilir.

Yazımı kahve ile ilgili bir özdeyişle bitirmek istiyorum. Gönül ne kahve ister, ne kahvehane, maksat sohbet, kahve bahane

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

● *«Adam yere düştü. Tekrar dikelttiler, satırı kafasına çaldılar, omuzuna çaldılar»*

ÇORUM katliamı 11

HAZIRLAYANLAR: DOĞAN YURDAKUL NUSRET SENEM

● Kurtuluş Savaşı Gazisinin oğlu, yakılan dükkanının önünde. ●

ÇOLAK ZEKİ' NİN KADINLARA TALİMATI:

«Asker tek gelirse öldürün, polis gelirse dokunmayın»

CUMA gecesi Çorum yanıyordu. Ana caddede oturan bir mühendis, apartmanın en üst katından gördüğü dehşet verici manzarayı şöyle anlatıyordu:

"Gece vakti hiç ormandan geçtiniz mi? Ateş böcekleri karanlıkta nasıl yanıp sönerler. Aynen onun gibi, karanlıklar içinde evlerden biri sönerken, ötekilerden alevler fışkırıyordu."

«Biraz daha geç gelinde biraz daha ev yakalım»

İTFAİYECİ anlatmaya devam etti:

"Tekrar itfaiyeye döndük. Bu sefer Üçevlerde yangın olduğunu söylediler. O sırada öte taraflar, Terlemez falan tarafları biraz sakinleşmişti. Sarılığın oraya varınca bizi geçirmediler. Barikatlar kurmuşlar. 'Bizi bırakın da geçelim'' dedik, bırakmadılar. Kadının biri arkadaşımızın koluna baltanın küt kısmıyla vurdu. Yanımızda dört tane jandarma vardı. 'Bunlarla başedemeyeceğiz, dönelim' dediler. Geri, itfaiyeye döndük.

"Orada Hasan adında bir genç vardı. Bunlara Gözübüyük Kürtlerinden derler. İtfaiye Yangın Amiri Kemal Gül'ün kaynı. Bunun yanına yaklaştı, 'Enişte, biraz gelme. Biraz geç gel de daha fazla ev yakalım' dedi. İşbirliğinde olmasalar böyle demezdi."

Dizimizi başından beri izleyenler, faşistlerin bir aydan beri Osmancık Yolu çevresinde olan bu üç gecekondu mahallesinde musallat olduklarını farketmiş olacaklar.

Cuma günü de bu mahalleler yoğun saldırı altında kalmıştı.

Maskeliler ve çivi çakılı sopalar

BİR tanık, Kuruçay Köprüsünde gördüklerini şöyle anlatıyor: "Saat 13.30 gibiydi. duvarcı Ali ve birkaç kişi daha koşarak geldiler. 'Komünistler Alaaddin Camisini bombaladılar, hiç bir tane adam koymadı. Silahını alan koşsun' diye bağırdılar. Bağıranlardan biri de onun kaynatasıydı. Silahını, sopasını alan Sarılık Köprüsünün orada toplandılar. Aralarında Çolak Zeki, Çakır Bilal, Şerif, Rüştü, Çomar köyünden minibüs şoförü Ali vardı.

"Çolak Zeki, kadınları ve çocukları köprünün başına diktirdi. Kadınlara "Asker tek gelirse öldürün, elindeki silahı alın, polis gelirse dokunmayın' diye emir verdi. 'Erkek kısmı Çiftlikpınarını zorlayacağız, kimse evde kalmasın. Evde kalan bizden değildir, ona göre' dedi.

"Zaten polisler o kadar silahlı sopalı adamı görüyorlar, oralı olmuyorlar. Kadınlar da gelen askerleri püskürtüyorlar. Bu arada giden erkekler Çiftlikpınarın'da evleri yaktılar. Koşup geliyorlar. Şerif, Bilal 'şu kadar ev yaktım, bu kadar adam kestim' diye anlatıyorlar, tekrar gidiyorlar. Ben saklandığım yerden duyuyorum.

"Bulunduğum evle onların arasında bir ekin tarlası vardı. Maskeli kişiler burada Harmancığın Eymir köyünden üç kişiyi kestiler. Maskelilerin askılı pantolonları var. Başlarında Karayollarının şapkalarından, ağızlarında mendil bağlı. Ellerindeki sopalarda çivi çakılıydı.

"Ötede yanan üç kişiyi ekin tarlasına getirdiler. Birini aralarına aldılar. Sopayı vurunca adam çırım çırım çığırıyor. Öteki taraftan öteki vuruyor. Adam yere düştü. Tekrar dikelttiler, satırı kafasına çaldılar. Omuzlarına çaldılar Yine yere düştü. Yerdeyken balta mıydı, satır mıydı iyi göremedim, tekrar kafasına vurdular. Bir kısmı maskeli, bir kısmı mahalleden, aralarında Çakır Bilal'i tanıdım, elinde uzun kasap bıçağı vardı.

"Çakır Bilal sonra mahallede övünüyordu. Yağma yapmış. Televizyonları, buzdolaplarını Bayat köyündeki akrabasının yanına götürmüş."

Ellerindeki silahlar

OLAYI köprünün şehir tarafından izleyen bunları anlatıyordu. Saldırıya uğrayan mahallede bulunanlardan biri ise katilleri ellerindeki silahların cinsine kadar sayabiliyordu:

"Saat birbuçuk sıralarında Abdullah Şahin'in evinde toplanarak ateş etmeye başladılar. İki grup ateş ediyordu, bir grup da İkizler benzinliğinin ordan. Sonra gruplar çoğaldı. Bakkalın oğlu Hacı'nın evinden ateş ettiler, Gariban bakkalın köşeden ettiler, Gavur Ali'nin evinin önündeki inşaatlara girerek ordan ateş ettiler.

'Askerliğimi yaptığım için silahları iyi biliyorum.

'Abdullah Şahin'in elinde ağaç kundaklı Tomson vardı. Feruz köylü Yunus'un elinde de aynı silahtan vardı. Yine Feruz köyünden Hasan'da av tüfeği beşlisi, Halil ve Bahri'de otomatik askeri G-3 silahları vardı. Şahin'in ve İsmail'in elinde av tüfeği beşlisi, Çolak Zeki'nin (Çapkın) elinde askeri komandoların silahlarından, Zeki'nin kardeşi Ekrem'in elinde av tüfeği beşlisi, Gözübüyük Kürtlerinden Hacı'nın elinde otomatik sten tabanca vardı. Gariban Mehmet ile Çayköylü Gavur Ali'de de av tüfeği beşlisi vardı.

Ateş sırasında babam yaralandı. Onu çekerek yukarı tarafa doğru götürürken karşımıza 8-10 kişi çıktı. Kiminin elinde bıçak, kiminin elinde satır. Değneklere çakmışlar. Bunlar 'siz neredensiniz' dediler. Aramızdan biri 'Hamamlıca köydeniz' deyince biz de sizi kurtarmaya gelmiştik' dediler. Ben inanamadım, 'bize yardıma geldinizse aşağıda evleri yakıyorlar onları kurtarın' dedim. Aralarında bir arkadaş var, onu zorla getirmişler. Tabancası vardı, onların içinden çıktı bizim içimize girdi. Onlara 'Siz bunları tanımıyorsunuz, onlar sizi tanımıyor, nerden yardım edecekmişsiniz, çekilin kenara hepinizi vururum' dedi. Ordan öyle kurtulduk. Kadınları Yeniköy'e doğru kaçırdık. Ben de babamla Sünni bir arkadaş var onun evine sığındım. Ertesi sabaha kadar orda kaldık. Kaldığımız evi aramadılar da kurtulduk."

Aynı olayı yaşayan başka bir tanık, bu bilgilere ek olarak, Şevki Hisar'ın evinden de ateş edildiğini söyledi.

Acımasızca öldürülenlerden bir başkası

● *İtfaiye Yangın Amirinin kayınbiraderi: «Enişte, biraz geç gelin de daha fazla ev yakalım!»*

● *«Babasının cesedini görünce tanıdı. Bir gözünü çıkarmışlardı. Bunu görünce gerisine bakamadı»*

CHP Yavruturna delegesi Raif Erdem'in mavi bereliler tarafından vurulduğu yer.

Hüseyin Şirin'in öldürülmesi

70 yaşındaki Hüseyin Şirin'in evi de aynı yerde, İkizler benzinliği yakınında, köprübaşındaydı.

Çarşamba günü komşusu Metin Türkoğlu'nun kapının önünde saldırısına uğramış, zor kurtulmuştu. Bu olaydan sonra mahalleden göçmeye karar verdiler.

Cuma günü öğleden sonra eşyalarını toplarken saldırıya yakalandılar. Karısı ve çocukları durumu görünce yukarıya seslendiler, "Haydi çabuk kaçalım" diye bağırdılar. Hüseyin Şirin inmedi, "eşyam yanarsa ben de yanayım" dedi. Onu bırakıp kaçmak zorunda kaldılar.

Yeniköy tarafına kaçanların arasına katılıp onlar da kaçıyorlardı. Yaralılar, kadınlar, çocuklar bu koşuya dayanamadıklarından erkeklerin sırtlarındaydılar. Peşlerindeki faşistler ateş ederek Derinçay'a kadar kovaladılar. Kaçan belki bine yakın topluluk Yeniköy'e ulaşarak kurtuldular.

Mehmet Şirin iki gün sonra Şehire inerek savcılıktan babasını sordu. Yanına iki polis vererek eve yolladılar. Ev yakılmıştı. Enkazın arasında babasının cesedini aradı, bulamadı. Dönerlerken yanındaki polis "Nasıl, komünist, yine bize muhtaç oldunuz mu?" diyordu.

Salı günü kömür deposunun yanında bulunan bir ölüyü teşhis etmesi için Mehmet Şirin'i morga gönderdiler. Babasını tanıdı. Bir gözünü çıkarmışlardı. Bunu görünce cesedin gerisine bakamadı.

Yarın: Polis ve jandarma kurşunuyla ölenler

Tespit edilen kişiler

SELAHATTİN UNCU (Hürriyet İlkokulu yanında bakkal ve manavı var), CEMAL (lakabı çingene), KEMAL (Çingene Cemal'ın oğlu, motosikletle köylere haber götürüp adam çağırdı), ELVAN (Karabürcek köyünden Elvan restoranı çalıştırıyor), TURAN (Tashan altında kömür deposu ve şarapçı dükkanı var), ALİ DORUK (Taksici), KERİM BALCI (Zabıta memuru, Hüseyin Şirin'i kaçıranlardan), BAKKAL BAYRAM (aynı olay), SÜLEYMAN TÜRKOĞLU (aynı olay), METİN TÜRKOĞLU (aynı olay), SEYDİ (yakılacak evleri gösteriyordu, beş ev arasından bir tek bunun ki yakılmadı), GAVUR ALİ (Çay köyünden), HACI (Gariban bakkalının yanındaki bakkalın oğlu), EKREM ÇAPKIN (Çolak Zeki'nin kardeşi), ŞEVKİ HİSAR (Çomar köyünden), OSMAN (Şevki Hisar'ın akrabası), GARİBAN MEHMET (Gariban bakkaliyesinin sahibi), HASAN (Feruz köyünden) YÖRÜK ALİ (Süt satar, kırmızı murat taksisi var), FERUZ KÖYÜNDEN YUNUS, MEMİŞ DİLEKÇİ, BAYRAM AVCI, MUSTAFA SUNA, ERKAN (kadastro memuru), AHMET ASLAN (daha önceki olaylarda Samsun'a bomba götürürken yakalanmış, serbest bırakılmıştı), MİTHAT ÖZEL (Tarhankozlu köyünden), ÖCAL ÖNAL, HASAN (İtfaiye Amiri Kemal Gül'ün kayınbiraderi).

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

20.00 İslam Ülkeleri Belgeseli

Programda İslam ülkelerinden Libya ve Ürdün'ü tanıtan belgesel bir film sunulacak.

Taner Şener Ela Altın ile birlikte eski İstanbul şarkılarını seslendirecek.

21.20 Gecemiz

Eski İstanbul Geceleri

Mehmet Ali Erbil'in sunduğu programda Ela Altın ile Taner Şener karşılıklı "Ada Sahillerinde Bekliyorum", "Gidelim Göksuya Bir Alem-i Ab Eyleyelim", "Muhtazırteşrifine Hazır Kayık", "Kadifeden Kesesi", "İstanbul'dan Üsküdar'a Yol Gider" adlı eski İstanbul şarkılarını seslendirecekler.

Türk Halk müziği bölümünde ise Aynur Gürkan ile Arif Meşhur yer alıyor. Erdem Alkın ise iki parça söyleyecek.

Program Vedat Türkkan ile Gazanfer Özcan'ın eski İstanbul Geceleri ve ramazanlar üzerine yapacakları söyleşi ile son bulacak.

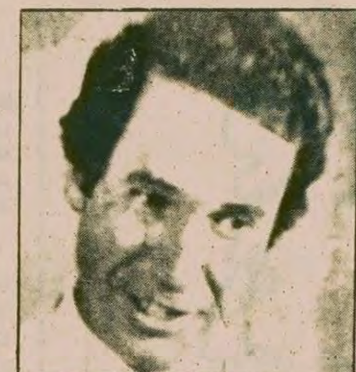
Radyoda neler var?

TRT 1

Saat 11.45'de İsmet Akyol'dan türküler dinleyebilirsiniz. Sanatçı "Yüce dağ başında turna teleği", "Giderim burdan artık", "Eminem dağdan kar getir", "Siyah Perçemlerim" türkülerini söyleyecek.

TRT 2

TRT–2'de saat 9.00'da "Solistler Geçidi" başlıyor. Programda yer alan sanatçılar ve söyleyecekleri türküler şunlar: Selahattin Erorhan "Allı durnam bizim ele varırsan", Yüksel Alpdoğan "Çiçekler ekiliyor", Serbülent Yasun "Kul olayım kalem tutan ellere", Melek Tan "Bir elinde nargile", Muharrem Akkuş "Yörene bak yörene", Nevin Akol "Oy gemici", Tuğrul Şan "Portakalım tekerlendi" ve Aliye Akkılıç "Oduncular kısa keser".

22.35 Tıp Dosyası

22 seneden sonra doktor hakkında dava açılır

Dizinin bugün yayınlanacak olan 6. bölümünde Vinklır çocuk doktorudur. 22 yıl önce prematüre doğan Alma Geri'yi yaşatmak için birkaç hafta oksijende tutar, ancak Alma Geri'nin gözleri kör olur. 22 sene sonra fazla oksijenin körlüğe sebep olduğu gerekçesiyle doktor Vinklır suçlanmaktadır.

Televizyonda bugün

18.55 HABERLER

19.00 HEİDİ

Dizinin bugün yayınlanacak olan bölümünde Peter ile Heidi keçi otlatırlarken sis basar. Teyze bir mektupla Heidi'yi geri ister ama Büyükbaba'nın Heidi'den ayrılmaya niyeti yoktur.

19.25 İFTARA DOĞRU

Ankara için iftar vaktine göre ezan ve iftar duası okunacak.

20.00 İSLAM ÜLKELERİ

Programda, İslam ülkelerinden Libya ve Ürdün tanıtılacak.

20.30 HABERLER

21.20 GECEMİZ

Ramazan Özel Eğlence programı

22.35 TIP DOSYASI

Dizinin 6. bölümü yayınlanacak.

23.20 HABERLER